

Entered as second-class matter November 30, 1942, at the Post Office of Pittsburgh, Pa., under the Act of March 3, 1789.

Publisher: Lithuanian Roman Catholic Literary Society, Inc.

Laidėjas: Lietuvių R. Katalikų Literatūros Draugija, Inc.

Redakcijos ir administracijos adresas: 2211 Sarah St., Pittsburgh 3, Pa. Telefonas: HEMlock 1-3121

Lietuvių

Žurnalas

Lithuanian Bibliography Service
606 N. Bowman St.
Danville, Ill.

METAI (VOL.) XIV

Kaina 5 Centai

PITTSBURGH 3, PA., KETVIRTADIENIS, 1950 BIRŽELIO (JUNE) 15 D.

Telefonas: HEMlock 1-3121

NO. 24

“Dėl gardaus valgio šaukšto...”

Minėdami šiandien mūsų mylimos Tėvynės okupacijos dešimtmetį, kartu minime ir nepalaužiamos išlaisvinimo kovos dešimtmetį. Lietuvių tauta tūkstančiais jaunų gyvybių nusipirko sau laisvę ir todėl ją taip myli ir gerbia. Lietuvis be laisvės — ne lietuvis. Jis greičiau pasirenka mirtį negu vergo pančius. Kai žveigi į istorijos puslapius negali nesididžiuoti savo prosenais, jų meile savam kraštui, papročiams, kova už visa tai kas lietuviška. Tačiau svarbiausia — lietuvis niekada ant materialinių gėrybių nemainė savo idealo, nepardavė savo sielos ir širdies. Prisimenant didįjį mūsų tautos žadintoją Dr. V. Kudirką: lietuvis savo meilę gimtam kraštui nepardavė “už trupinį aukso, gardaus valgio šaukštą”. Neparduodavo jis savo įsitikinimų ir tuomet, kai trupinys aukso ir riekė dienos būdavo jam retu svečiu. Mūsų bajorų laikysena Liublino unijos metu, mūsų miestiečių didvyriškas pasiaukojimas Kražių skerdynėse, mūsų valstiečių pralietas kraujas 1831 ir 1863 m. sukilimuose yra aiškiausia lietuvių principingumo demonstracija. O pagaliau Nepriklausomybės kovų kariai, o dabartiniai partizanai, — ar tai ne nuostabą kelia idealizmas? Ir vėl — NKVD ir vokiskosjo Gestapo kaucijų ir koncentracijų stovyklų kaliniai — mūsų broliai! Ar jie — tie mūsų ir bači maršalai, išsekę ir pusgyviai lietuviai — ištarė nors vieną žodį, kuris būtų sulaužęs jų priesaiką, duotą savo Tėvynei!? Ne. Niekaš. Jie ėjo ir kartuves ir juvėdus puošė šypseną, kuria gali šypotis tik didvyriai. Jie žiūrėjo į atkištus šautuvų vamzdžius tokiu žvilgsniu, kuriuo gali žveigti tik tas, kuris savo idealą myli labiau už aukštinį pinigą ar gabalą duonos. Ar jie nepanašūs į tuos šventųjų vainikais vainikuotus pirmųjų amžių krikščionis, kurie sutikdavo meliava fakelais deginti imperatorių soduose, negu išsižadėti savo tikėjimo, savo principų. Taip, mes turime daug nevainikuotų šventųjų, kurie šviečia mums klaidžiame kovos lauke, tačiau...

Atverčiame kitą gyvenimo knygos puslapį. Jame nerandame didvyrių ir kankinių vardų, tik klaidžiojame po istoriją tų mūsų tautiečių, kurie, iškėję į aukšinį pinigą, nejuočiomis parduoda savo idealus, tarsi jie būtų riekė duonos ar šaukštas sriubos... Kaip suprasti tuos lietuvius biznierių, kurie nors kovoja už Lietuvos laisvę, bet savo skelbimais remia komunistinę spaudą? Kaip suprasti tokią radio valandėlę, kuri po skambių patriotinių šūkių, meiliais žodžiais kviečia visus klausytojus atsilankyti į... komunistų ruošiamą programą? Kaip suprasti tokią lietuvių, kurio kišenėje pūpo krūva pinigų, bet ant kurio stalo neguli nė vienas lietuviškas laikraštis, nė viena per vargą dienos šviesa išvydusi lietuviška knyga?

Nesunku į šiuos klausimus atsakyti, tik skaudu, kad vis dar atsiranda mūsų tarpe tokių, kurių ausų nepasiekia Golgotos keliu einančios Tėvynės balsas, kurių širdies nevirpina kryžiuojamos tautos rauda... Šiandien prie pusiau išnaujintos lietuvių tautos griuvėsių

AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBA

RAGINA JAV SUAKTYVINTI ANTIKOMUNISTINĘ VEIKLĄ

ALT MEMORANDUMAS VALSTYBĖS SEKRETORIUI. — PRAŠO UŽMEGSTI RYŠIUS SU PARTIZANAIMS, PAKARTOTI LIETUVOS ATSITATYMO PAREIŠKIMĄ IR RATIFIKUOTI GENOCIDO KONVENCIJĄ.

Du 1939 metų Ribbentropo — Molotovo susitarimai, kurie leido hitlerinei Vokietijai pradėti Antrąjį pasaulinį karą, padarė aukomis Lenkiją, Lietuvą, Latviją ir Estiją. Sulaužant istisą eilę sutarčių, sudarytų tarp Sovietų Sąjungos ir Baltijos valstybių, sovietinės armijos 1940 m. birželio mėn. įsiveržė Lietuvon ir į josios šiaurės kaimynų kraštus, ir dviejų mėnesių būvyj juos aneksavo. Po metų, 1941 m. birželio mėnesį, masės žmonių buvo varu išplėtos iš savo namų tuose kraštuose ir išvežtos į Sibirą ir kitas tolimas vietas Rusijoje.

Amerikiečiai Baltijos valstybių draugai, ypatingai tie, kuriuos tiesioginiai palietė jų artimų gimines aplankiusi tragedija kilmės krašte, liūdnami minės dvi “birželio sukaktis”. Deja, nesimato artimo galo sovietinės tironijos, kuri buvo Baltijos tautos primesta nepaisant Atlanto Čarterio, Jungtinių Tautų Deklaracijos ir Jungtinių Tautų Čarterio.

Kartus pastarųjų keturių metų patyrimas iškino amerikiečių tautą ir kitas dvasiniai jai giminingas tautas, kad Kremlius nieko nelaiko šventu. “Taikos vėjais” skraiste prisidengusi, Rusija greitina savo ginklavimosi programą ir ruošiasi kirsti naujus smūgius. Vakarų demokratijoms turi būti aišku, kad tikai pilnai mobilizuota ir panaudojimai paruošta ginkluota galybė tegali sustabdyti šią agresijos žygiuotę ir išgelbėti mūsų civilizaciją.

Lietuvių kilmės Tamstos bendrapiliečiai taip buvo įsitikinę per pastarąjį dešimtmetį. Todėl, mus labai maloniai nutiekė faktas, kad neseniai įvykusi Londone konferencija realiai įvertino Sovietų užmačias ir nutarė sukaupti Žiemų Atlanto Pakto kraštų pagėjas savo jungtinei gynybai.

Mes norime pasveikinti, p. Sekretoriau, Tamstos asmenišką vadovavimą Londono konferencijoj. Be to, teikiame mums leisti priminti Tamstai, kad gyvybės ir mirties grumtynėse prieš totalitarinį despotizmą Vakarų demokratijos turi didį sąjungininką, kuriam tuo tarpu kreipiama mažai dėmesio: tai šiuo metu Kremliaus viešpačių pavergtos tautos.

Milijonai šių žmonių, dabar gyvenančių anapus “geležinės uždangos”, yra galimi sąjungininkai “šaltajame kare”. Kalkūre jų jau daug metų veda tikrą karą ir, tuo būdu, suardė sovietinių nukariavimų chro-

atnaujininkme savo priesaiką Tėvynei, pasiryžkime niekad neisizadėti savo idealo, įsipareigokime visais jėgais aukoti tik jam — išsvajotam pilikalinui ir Rūpintojėlių kraštui!... O tuomet tikėkime, Lietuva liks gyva tūkstančiuose širdžių, plankečių nuo Australijos iki Šiaurės ašigalio ir kai tik vergijos rėnės subraškės ji vėl kelsis laisva kaip padangės aras, išpirkta naujųjų kankinių kančiam ir krauju.

Nepapręjo nei pora mėnesių, kai Vokietijai paliko visi buvę mūsų kančių draugai prancūzai, belgai, olandai, norvegai, danai, italai ir kiti. Lyg gervių pulkai per Lietuvos padangę, jie skubėjo į gimtuosius namus, kur laukė jų tėvynės, šeimos, artimieji.

Mums lietuviams ir mūsų draugams iš Rytų Europos džiaugsmo dienos buvo trumpes. Į Tėvynę grįžti negalėjome, nes ją vėl buvo pavergę dar didesnis, negu naciai, žmogaus

nolinį tvarkaraštį ir leido Vakarų demokratijoms išsilaisvinti šaltojo karo tarpšny. “Geležinės uždangos” žmonės, nekantariai laukia išsilaisvinimo ženklo, ginkluoto susirėmimo atveju bus efektingesni, nei tuzinai divizijų ir eskadrilių.

Tačiau, šie laisvės bičiuliai turi būti sutelkti į jungtinį frontą su savo numatomais išlaisvintojais — dabar! Mes manome, kad Jungtinės Valstybės privalėtų nesigailėti pastangų šia kryptimi.

Lietuvos žmonės tebesipriešina svetimai priespaudai visomis jiems įmanomomis priemonėmis. Jie turi skaudžius nuostolius savo nelygioje kovoje, betgi, belaukdami aktingos pagalbos iš Jungtinių Valstybių, jie tebetiki prisikėlimui, savo prarastos politinės, dvasinės, tautinės ir individualinės laisvės atgavimui. Kad jų pasipriešinimo moralinė ištvėrmė nebūtų palaūta, Jungtinių Valstybių vyriausybė turėtų imtis kokių nors paramos priemonių.

Mes didžiuojamės atžymėdami, kad per paskutinį dešimtmetį šios šalies vyriausybė niekad nepripažino prieš Baltijos respublikos rusų panaudoto smurto vaisių; kad, atvirksičiai įsidėmėtina 1940 m. liepos 23 d. politikos pareiškimo sovietinė agresija buvo iškilmingai pasmerkta. Mes taipgi dėkingai prisimename padrasinančius žodžius, mūsų delegacijai vėlonies prezidento Rooseveltto pareiškimus Baltuosiuose Rū-

PAGYVINKIM LAISVĖS KOVĄ

LIETUVOS ANTINACINĖS REZISTENCIJOS BUVUSIŲ POLITINIŲ KALINIŲ ŽODIS LIETUVIAMS.

Prieš 5 metus, kartu su Vokietijos kapituliacija, atsivėrė baisiųjū naciškų kalėjimų ir kacetų vartai, ir mes, jau kaip laisvi žmonės, juos peržengėme pilni džiaugsmo ir vilčių. 29.500 lietuvių, kalintų nacių kalėjimuose ir kacetuose, atstovauja nemažiau 300.000 tautiečių, kurie aktyviai buvo įsijungę į antinacinę rezistencijos eiles. Virš 6000 geriausių mūsų tautos vaikų, sudėję gyvybę už Lietuvos laisvę kovoje su rudoju okupantu, dėmams išrūko pro krematorių kaminius. Ir mes, kurie irgi buvome paskirti mirčiai, kaip gyvieji liudininkai išėjome į laisvę, liudyti apie krematoriumus, dujų kameras, kartuves, “mirties slėnius” ir įvairias kitas fizinio bei moralinio kankinimo priemones, kurias naudojo naciai žmogui sunaikinti.

Nepapręjo nei pora mėnesių, kai Vokietijai paliko visi buvę mūsų kančių draugai prancūzai, belgai, olandai, norvegai, danai, italai ir kiti. Lyg gervių pulkai per Lietuvos padangę, jie skubėjo į gimtuosius namus, kur laukė jų tėvynės, šeimos, artimieji.

Mums lietuviams ir mūsų draugams iš Rytų Europos džiaugsmo dienos buvo trumpes. Į Tėvynę grįžti negalėjome, nes ją vėl buvo pavergę dar didesnis, negu naciai, žmogaus

ir tautų laisvės priešas — kruvinasis Maskvos bolševizmas. Mes jau vienus metus buvome išgyvenę bolševikų okupaciją Lietuvoje, daugelis iš mūsų pačių ir tūkstančiai mūsų brolių buvo kankinti NKVD rūsiuose, bolševikiniuose kalėjimuose ir darbo vergų stovyklose. Mes negrįžome, nes šalia išgyventų kančių nacių kalėjimuose ir kacetuose, mūsų aktyvūs tebebuvo gyvi Pravienskių, Rainių miškėlio, Panevėžio, Kauno, Vilniaus ir kitų Lietuvos vietų bolševikinių žudynių vaizdai. Mes, kartu su visa lietuvių tauta, esame liudininkai didžiojo lietuvių tautos skausmo, kai 1940 m. birželio 14-17 dienomis 40.000 lietuvių Stalino gausios išplėšė iš gimtosios žemės.

Prisimindami 5 metų sukaktį nuo naciškos Vokietijos kapituliacijos ir mūsų išlaisvinimo, mes reiškiamo džiaugsmą, kad rudoji barbarija yra sunaikinta. Tačiau 9 metų sukaktis nuo liudinųjų birželio 14-17 dienų primena mums, kad raudonasis Minotauras pasišėpęs Kremliaus labirintuose, tebežudo mūsų ir daugelį kitų tautų.

Ta proga mes kreipiames į viso pasaulio lietuvius, prisimenant mūsų tautos nelaimę ir bolševikinę grėsmę laisvam pasauliui, sukaupti visas morali-

venciją. Kada ši Konvencija įeis galion, Amerikos vyriausybė turės efektingą priemonę nurodyti Europos ir Azijos tautoms, kad Sovietų Sąjunga, vieton buvus silpnusių prislėgtų tautybių draugė ir globėja, faktinai yra pati žiauriausia agresorė ir silpnusių tautų naikintoja. Genocido Konvencijos ratifikavimas įgalintų Amerikos atstovus atskleisti Jungtinių Tautų forume sovietinius nusikaltimus, padarytus ir tebevykdomus Lietuvoje ir kitose naikinamose tautose, ir įtikinti pasaulio opiniją, kad sovietiniai samoksininkai yra laisvės priešai visur.

Turėdami galvoje šiuos samprotavimus, mes turime garbės prašyti vyriausybę:

- (1) imtis žygių užmegsti tiesioginį ryšį su rezistencijos sąjūdžiais Lietuvoje ir kituose pavergtuose kraštuose;
- (2) panaudoti tinkamą progą viešam ir nedviprasmiškam Amerikos vyriausybės pažiūrų pakartojimui apie reikalą atsteigti Lietuvos ir kitų Baltijos tautų nepriklausomybę, kaip sudėtinę ir neatskiriama Vakarų demokratijų politikos dalį, kuriant pastovią taiką ant Teisingumo — vienintelio pamato galinčio išsaugoti taiką;
- (3) raginti Jungtinių Valstybių senatą, kad jo sutikimas Genocido Konvencijai ratifikuoti yra vienas pačių svarbiausių šio meto politikos siekių.

Pateikdami savo sugestijas Tamstos maloniam dėmesui, mes naudojames proga pareikšti savo širdingą padėką Tamstai asmeniškai ir Tamstos bendradarbiams valstybės departamente už jūsų palankumą mūsų protėvių kraštui — Lietuvai.

mes ir medžiagines jėgas, kad pagreitint lietuvių išlaisvinimą ir bolševizmo sunaikimą.

Mes specialiai kreipiames į Amerikos lietuvius, seniau išsikūrusius, naujai atvykusius ir čia gimusius: suintensyvinanti laisvės kovą. Kada mūsų sesės ir broliai partizanai Lietuvos miškų glūduose ginklu kausai prieš “birželio 14” smurtą, mes neturime teisės sėdėti sudėję rankas. Nepagalėkime nei darbo nei pinigų. Laisvės kovoje įprasminkime savo žmogiškąją egzistenciją.

Mes kreipiames į lietuviškuosius komunistus, susisipietusius apie “Vilnių”, “Laisvę” ir besislapstančius po “antifašistų”, “literatūrinių”, “progressistų” ar kt. vardais. Jūs esate savo gimtosios žemės, artimųjų giminių, brolių lietuvių ir kiekvieno laisvojo žmogaus išdavikai. Mes, buvę nacių aukos, jums tai sakome. Daugelis Amerikos ir kitų šalių komunistų atsisakė tarnauti Maskvai ir įsijungė į garbingų savo krašto piliečių eiles. Pasekite jų pavyzdžiu. Šios liūdnos sukaktuvės tegul būna jūsų radikalus pasikeitimo akstinu. Įsijungę į laisvės kovą jūs nuplausite gėdą, kurią užtraukėte ant savo tautos ir savęs. Neleikite, kad laiko įvykiai ir ar-

SAVAITĖS ŽINIOS TRUMPAI

- ° Pasisvečiavęs pas Europos didžiųjų valstybių premjerus ir aplankęs Kremlių, JT gen. sekretorius Trygve Lie grįžo į savo būstinę JAV. Po apsilankymo pas prez. Trumaną jis JT pasiūlė 10 punktų taikos planą, kurį Dean Achesonas labai šaltai priėmė.
- ° Maskva pradėjo stiprią puolimų bangą ant prancūzų pasiūlyto prancūzų — vokiečių plieno ir anglies pramonės sujungimo plano.
- ° Karinis Japonijos gubernatoriums gen. D. McArthur pareikalavo Japonijos vyriausybę atstatyti iš viešojo gyvenimo be 24 komunistų partijos narių dar 17 komunistinių laikraščių redaktorių, kurie kaltinami priešvalstybine veikla.
- ° Komunistinės Vokietijos premjeras Walter Ulbricht grįžęs po pasitarimo su Varšuvos vyriausybe pareiškė, jog abi šalys ratifikavo susitarimą, kuriuo naujai išvesta Lenkijos — Vokietijos siena (Oderio — Neissės linija) pripažinta galutine.
- ° Prieš kiek laiko parlamento rinkimus laimėję Belgijos krikščionys demokratams jau sudarė vyriausybę, kurią regentas prisaikdino naujomis pareigoms. Naujasis parlamentas greičiausiai pirmą vietą grąžins į Belgijos sostą karalių Leopoldą.
- ° JAV kongresas be diskusijų priėmė naują DP įstatymą, pagal kurį į JAV galės įvažiuoti 340 tūkstančių tremtinių. Įstatymas nusiųstas prez. H. S. Trumanui pasirašyti.
- ° Praeitą šeštadienį prez. Trumanas savo pasakytoju kalboj St. Louis mieste griežtai ankaltino sovietus karo ruošimu. Jis taip pat kaltino ir izolacionistus, kurie savo laikysena taip pat padeda Kremliai.
- ° Sovietų kariuomenės viršininkas Vokietijoje gen. Čiukovas įteikė skundą amerikiečiams, kurie esą apdaužė sovietų repatriacijos misijos narius kap. Tuinylą (!) ir pusk. Smirnovą.
- ° Jungtinio štabo viršininkas gen. A. Bradley ir krašto apsaugos sekretorius Johnson išvyko pas gen. McArthur tartis Japonijos taikos sutarties reikalų. Jiems grįžus, bus galutinai nustatyta Amerikos politika Japonijos atžvilgiu.

Tarptautinės politikos sukuriuose

Nauja JAV politika Japonijai? Vašingtone šiuo metu vyksta didelių pasikeitimų Japonijos politikoj, ryšium su skubiai ruošiamą Japonijos taikos sutartimi. Aukšti valstybės departamento valdininkai yra paraginti tokią sutartį kiek galima greičiau paruošti. Iš kitos pusės keičiami ir Japonijos karinės okupacijos politiką. Ten stovinčia JAV okupacinę kariuomenę norima paversti gynybos armija.

Ar japonai sutiks? Specialus Dean Achesono patarėjas John Foster Dulles nagrinėja būdus, kaip amerikiečių karinės pajėgos galėtų būti saugiai ištrauktos iš Japonijos ir Japonijos valdžiai perduota daugiau teisių. Jis taip pat bandys nustatyti kaip reaguos japonai jei amerikiečiai dar ilgiau laikys savo kariuomenę Japonijoje, nors jau ne kaip okupacinę, bet apgynimo.

Prancūzai pripažins komunistinę Kiniją? Šiuo metu, pagal “Newsweek”, Paryžiaus vyriausybė veda slaptas diskusijas komunistinės Kinijos pripažinimo klausimu. Galimas dalykas, jog prancūzai Mao Cetungą pripažins. Pranešama taip pat, jog komunistinės Kinijos pripažinimą svarsto ir Egiptas. Jei šios abi valstybės, kurios priklauso ir Saugumo Tarybai, Mao Cetungą pripažintų, išsispresėtų ir Sovietų pozicija JT. Sovietai dabar JT darbuose visai nedalyvauja, protestuodami prieš kinų nacionalistų delegaciją.

Ši istorija jai jums nuplautų. Mūsų brolių pralietas kraujas nuo pirmųjų laisvės kovų iki šios dienos šaukia mus į darbą. Pavergta tėvynė laukia mūsų pagalbos. Tad visi, kaip vienas už Lietuvos laisvę! Lietuvos Antinacinės Rezistencijos buv. Politinių Kalinių Sąjungos Centro Valdyba: Vaclovas Alksnėnis, Jurgis Parancėvičius, Vytautas Pikturna, Jonas Rimašauskas, Juozas Viekšnėlis, Povilas Žickus.

Tš šaltąjo karo frontų. Gen. maj. Otto Weyland, kuris vadovavo taktinėms oro laivyno grupėms, prašynusiomis gen. Pattono trečiajai armijai kelią į Europą yra paskirtas naujai atkurtos taktinės oro laivyno vadovybės galva.

Vairuojamų raketų bandymuose geriausiai pasirodė laivyno Neptūno raketa, kuri valdoma nuo žemės gali skristi 300 mylių.

A. Erdvilas

LIETUVIŲ ŽINIOS
Savaitinis laikraštis
Leidžia
Lietuvių R. Katalikų Literatūros
Draugija, Ink.
2211 Sarah St., Pittsburgh 3, Pa.
Tel. HEmlöck 1-3121

Jungt. Valstybėse metams.....\$3.00
Jungt. Valstybėse pusmečiui.....1.50
Užsieny metams.....4.00
Užsieny pusmečiui.....2.00

Skelbimų kainos sulig susitarimo

LITHUANIAN NEWS
Weekly Publication
Issued by the
Lithuanian Roman Catholic
Literary Society, Inc.
2211 Sarah St., Pittsburgh 3, Pa.
Tel. HEmlöck 1-3121

Subscription Rates:
In U. S. A., one year.....\$3.00
In U. S. A., six months.....1.50
Other countries, one year.....4.00
Other countries, six months.....2.00

Advertising rates on application

Entered as second-class matter November 30, 1942, at the Post Office at Pittsburgh, Pa., under the Act of March 3, 1879.

"RAUDONOJI MINA" VATIKANE

Maskvos radio pranešė, kad jau yra padėta Vatikane, "tirtonijos tvirtovėje", pragariška mina, kurią išsprogdytų Italijos komunistai, "paėmę į savo rankas valdžią".

Slykštus sapnas, bet sapnas. Sakyti Vatikanas, lygu sakyti Bažnyčia. Minėti Bažnyčią, reiškia minėti Popiežių. Kas turi mintyje Popiežių, tas turi ir Kristų. Apverktina ir juokinga istorija tų, kurie užsimanė sugriauti Vatikaną, t.y., Bažnyčią, dvidešimties amžių senumo. Tą darbą jau buvo pradėję sadukėjai, fariziejai, erodijonai, kurie, papirkę Judą, pasmerkia Kristų, jį nukryžiuoja ir užanspauduoja kape, giedodami pergalės himną. Bet štai Numirėlis vėl gyvas.

Po dešimties metų Erodas Agrippa areštuoja Petrą, pasodindamas jį kalėjiman, geležimis apkaustyta. Paskiria ir mirties valandą, manydamas, kad be Petro neišilaikys ir gimstanti Bažnyčia. Bet taip nebuvo. Agrippa pakisamas po žeme, o Bažnyčia pasilieka.

Kiek vėliau siaučia Neronas, žudydamas Kristaus pasekėjus. Nukryžiuoja Petrą, nukerta galvą Povilui. Bet Petro sostą tuojau užima Popiežius Linas.

Po trijų kruvinių amžių pagaliau imperatorius Kostantinas iškelia viešai Kryžių.

Ateina atskalūnas Julijonas, paskelbdamas Bažnyčiai karą, šmeižto karą. Jis pastato tikintiesiems dilemą: arba atsakyti tikėjimo arba netekti darbo vietos. Julijonas praėjo, Bažnyčia pasiliko.

Suolis pirmyn. Ir štai Voltaire 1758 m. rašo: "Po dvidešimties metų Galiliejus (Popiežius) bus nusodintas". Ir iš tikrųjų, lygiai po 20 metų, 1779 m. Voltaire nusodintas nuo gyvenimo.

Kitas suolis. 1845 m. Victor Cousin, žymus filosofas, ir jis nustato Evangelijai galvą: "Krikščionybė dar tvers daugiausia 50 metų". Bet Cousin išnyksta, o Katalikybė tebestovi.

Kitas beprotis, Arthur Ranc, 1903 m., rašo laikraštyje "Le Radical": "1905 metais, vėliausia 1906 m., Katalikybė bus palaidota". Ir buvo palaidotas jis.

O dabar Stalinas pranašauja per savo radio Bažnyčios pa-baigą, Vatikaną išsprogdinimą.

Gaila tų žmonių, nes jie nežino ką daro, nes jie nežino, jog jų rūmai stovi ant smėlio, kai tuo tarpu gyvoji Kristaus Bažnyčia stovėji ir stovi ant tvirtos uolos. B. M.

KOVA PRIEŠ MASKVOS ATOMINĮ ŠPIONAŽĄ

(Tęsinys iš praeito numerio)
VISUR PILNA SOVIETŲ ŠNIPŲ

Sovietų pasitintinys Otta-voje slaptosios tarnybos valdininkas Igor Gouzenko Amerikos kontra žvalgybai pateikė išsisa sąrašą šnipų, dirbančių sovietų naudai. Kada Amerikos kontra žvalgyba visus tuos agentus suėmė, Gouzenko pareiškė: "Nebūkite garantuoti, kad jūs jau apsisavėte nuo sovietų šnipų. Jums pakliuvo į rankas tik labai maža dalis jų. Visur, kur tik yra bet koks sovietų konsulatų, prekybos atstovybė, ar kokia kita įstaiga, ten yra ir šnipų organizacija su išsisa agentų tinklu".

Po tokio Gouzenko pareiškimo Amerikos ir Anglijos kontra žvalgybos agentai pradėjo visu įkarščiui ieškoti sovietų šnipų. Ypač dabar Amerikos agentams suka galvas vienas "nežinomas mokslininkas", kuris po Fuchso suėmimo turėjo jį pakęsti.

Ir kas galėjo pagalvoti, kad Anglijoje gyvenantis vokiečių Dr. Klaus Fuchs, vieno 76 metų amžiaus religingo pastoriaus sūnus, galėtų būti sovietų šnipu. Tačiau faktas yra, kad visi slaptieji karo technikos planai, kuriuos turėjo Anglija ir prėkurių gavo prieti Fuchssas, pateko į sovietų rankas. Kas iš to, kad Fuchssas savo istaiga Anglijoje, atomo tyrinėjimo centre, senam ir garsiam Anglijos kriminaliniam "Old Bailey" teismui visais punktais pripažinus jį kaltu, pakeitė Brixton kalėjimo cele, bet už tai kelių metų Anglijos atomo tyrinėjimo vėlavai nuėjo nie-

MASKVOS SLAPTOJI TARNYBA ŽINO VISKĄ

Dr. Fuchso bylos duomenis, liudininkų parodymus, slaptosios tarnybos valdininko William James Skardon surinktus davinius galime suvesti į tris punktus:

1. Visi iki 1947 m. atominės ir vandenilio bombos daryti tyrimai Amerikoje yra patekę Maskvai.
2. Greičiausiai ir visi atominės ir vandenilio bombų naujais planai ir tyrimai, kuriuos padarė 1947 metais Amerikos mokslininkai ir kuriuos matė Fuchssas taip pat pateko sovietams.
3. Turimomis žiniomis sovie-

tai gerai žino, kiek Amerika turi atominių bombų ir kiek jų gali dar pasigaminti. Vadina-si per Fuchsa sovietai sužinojo Amerikos karo pramonės pajėgumą ir išteklius. Šitie visi įvykiai verčia Vakarų pasaulį pagalvoti, kaip prieš šią sovietų invaziją atsilaukyti. Ar yra priemonių? Po Fuchso suėmimo Anglijos ministras pirmininkas C. R. Attlee darydamas parlamentui pranešimą, pareiškė, kad Anglijos slaptieji tarnyba buvo perduaug neakylai, bet ji esanti nekalta: "aš imu visa atsakomybę slaptosios tarnybos už neaty-dumą. Iki mes neturėsime tokios slaptos tarnybos ir nesinaudosime tokiais metodais, kuriuos turi totalinės valstybės, tol mes neturėsime priemonių iš tokių vyrų kaip Fuch-sas ka nors išgauti ar juos su-sekti".

Ir reikia pasakyti, kad Attlee teigiamas yra teisingas. Ame-rikos, Anglijos ir kitų Vakarų demokratinių kraštų slaptosios policijos nėra paruoštos taip, kaip yra paruošti sovietų agen-tai. Ir pati vyraujanti tuose kraštuose teisė neleidžia nau-dotis visomis priemonėmis. Gi aišku, kad puolant prieš ga-lima nugalėti tokiu pat ar stip-resniu ginklu, bet joku būdu ne silpnesniu.

Ar ne tas pats šiandien yra Prancūzijoje su Joliot, kuris ramiai vėl dirba universitete, o minios komunistų demonstruo-jama Paryžiaus gatvėmis už ne-garbingą Joliot atleidimą iš at-sakingų ir komunistams svar-bių pareigų. L.

ASYŽIETIŠKOSIOS MEILĖS TARNYBOJE

TĖVO PETRO BANIŪNO KUNIGYSTĖS DEŠIMTMEČIO SUKAKTIS

Kaip Šv. Povilas viename sa-vo laišku pastebi, nors Dvasia ta pati, bet dovanos įvairios; nors Viešpats tas pats, bet pa-tarnavimai įvairūs. Vieni ypa-čiai tarnauja mums tiesios švie-sa. Tai tie, kurie apdovanoti teorinės minties ir žodžio jėga. Jie rašo knygas, leidžia laik-raščius, sako pamokslus. Jie pasiekia plačius žmonių sluogs-nius. Bet yra kiti, kurie tai pačiai tiesai tarnauja praktine veikla. Tai tie, kurie apdova-

sia išmintis tiek nepaveiks žmogaus, kiek krikščioniška artimo meilės šviesa.

T. Petras Baniūnas yra iš antrųjų žmonių. Nežinome jo iš straipsnių laikraščiuose. Bet kiek užtat žmonių, buvusių tremtinių, pažįsta jį iš krikščio-niškos širdies! Tai ir verčia pasidžiaugti drauge su juo šį mėnesį kunigystės dešimtmečio sukaktimi.

Gimė jis 1912 m. rugsėjo mėn. 1 d. rytų aukštaičiuose.

Vienus metus dar pagilinęs pastoracines studijas Floren-cijoje, T. Petras Baniūnas buvo paskirtas į pranciškonų vie-nuolyną Viareggio, garsią ita-lų kurortinę vietovę. Vėliau, vienuolyną subombardavus, T. Petras persikėlė į Milaną. 1943 m. rudenį čia jis pirmą kartą susitinka su tais mūsų jaunaisi vyrais, kuriuos vokiečiai buvo priverstinai sugaudę ir dar-bams atgabėję į Italiją. Nuo šio laiko ir prasideda T. Petro pastoracinė ir karitatyvinė vei-kla pačiuose lietuviuose. Reik-tų istisų puslapių atpasakoti visus nuotykius, kaip T. Petrui teko gėbėti šiuos jaunus vyrus iš nacių rankos. Keliolika jų T. Petras, rizikuodamas savo paties gyvybę, pergabeno į Šveicariją pačiu pavojingiausiu frontų keitimosi laiku, o ki-tiems padėjo užtardamas pas-vakariečių karinę valdžią jai išaiškindamas, kad visi lie-tuviai buvo patekę į vokiečių ran-kas tik prievarta. O vėliau T. Petras tėviškai rūpinosi Mun-zos (Milano priemiestis) sto-vyklon atsidūrusiais lietuviiais, konkrečiai žmonėmis rūpinan-damas.

1946 m. T. Petras atskrido į USA, į lietuvių pranciškonų vienuolyną Greene, Me. Pro-vinciolas T. Justinas Vaškys, įvertindamas T. Petro organi-zacinius gabumus ir krikščio-nišką uolumą, paskyrė jį rū-pintis tremtinių reikalais. Už-tat ta visa didelė tremtiniams pagalbos akcija, kurios ėmėsi T. Petras, prasidėjo 1946 m. bir-želio mėn. 2 d. Arezzo mieste drauge su Tėvu Dr. Viktoru Gi-džiūnu. Norėjo jiedu primi-cijoms grįžti į Lietuvą. Bet tuo laiku užgulusi mūsų tėvynę raudonojo slibino ranka nebe-leido jų norui įvykti. Todėl, užuot Lietuvoj, jaunieji tėvai pranciškonai savo pirmąsias Šv. Mišias atlaikė šv. Pranciš-kono tėviškėje — Asyžiuje. At-našavo jie savo primicines Šv. Mišias, meldami Viešpatį pa-gelbos Lietuvai.

Svenčiančiam šį mėnesį savo kunigystės dešimtmetį ir drau-gę savo Šv. Globėjo dieną, T. Petru linkime Viešpaties pa-laimos. Juozas Girnius

Tėvas Petras Baniūnas, O.F.M., Greene, Me. Pranciškonų vienuolyno viršininkas.

Jo tėviškė buvo netoli Šventosios. Baigęs vidurinę mokyk-lą Anykščiuose, 1933 m. jis įsto-jė į Kretingos Pranciškonų ko-legiją. 1937 m. rudenį buvo išsiustas mokytis į pranciš-ko-nišką seminariją. Kunigystės šventimus jis gavo 1940 m. bir-želio mėn. 2 d. Arezzo mieste drauge su Tėvu Dr. Viktoru Gi-džiūnu. Norėjo jiedu primi-cijoms grįžti į Lietuvą. Bet tuo laiku užgulusi mūsų tėvynę raudonojo slibino ranka nebe-leido jų norui įvykti. Todėl, užuot Lietuvoj, jaunieji tėvai pranciškonai savo pirmąsias

Šv. Mišias atlaikė šv. Pranciš-kono tėviškėje — Asyžiuje. At-našavo jie savo primicines Šv. Mišias, meldami Viešpatį pa-gelbos Lietuvai.

Lietuviai PENKIVOSE KONTINENTuose

° Birželio 4-5 d. Bostone įvy-ko Lietuvių Darbininkų Sąjungs metinis suvažiavimas. Be-litų svarbių nutarimų, kun. Juro pasiūlymu, konferencija nusprendė savo organą "Dar-bininką" ir jam priklausančių inventorių perduoti Tėvams Pranciškonams.

° Gegužės 20 d. Toronte įvy-ko Lietuvos Atgimimo Sąjūdžio Kanados Vietininkijos visuoti-nas skyrių atstovų suvažiavi-mas, kuriame buvo išrinkta ir nauja vietininkijos vadovybė.

° Popiežius Pijus XII birželio 1 d. privačioje audiencijoje pri-ėmė didelį lietuvių kultūrinink-ų ir spaudos rėmėjų kun. Pr. M. Jurą su kuriuo kalbėjosi lie-tuvių reikalais.

° Prieš kiek laiko Toronte (Kanadoj) įvykęs "Čiurlionio" ansamblio koncertas praėjo di-delio pasigėrėjimo ženkle. Tai pirmas čiurlionių pasirody-mas Kanadoj.

° Iš spaudos jau išėjo trečia-sis ateitininkų žurnalo "Atei-ties" numeris. Kaip ir pirmieji du šis numeris yra ypatingai

skoningas ir turiningas. Tu-rinyje: prof. dr. Ant. Maceinos "Daugiavėidė motinystė"; Leonard Žitkevičiaus "Eilėraš-čiai"; Albino Mariaus Katališ-kio "Pasakojimas apie veidro-dį"; Alfons Sušinsko "Kai žmog-žudys mato savo auką altoriaus garbėje" ir kt. Idomūs taip pat ir skyriai: Mergaitės, Sportas; Mūsų gimtoji kalba; Ivykiai, darbai, žmonės; Mes plachiame pasaulyje. Gausu me-niškių iliustracijų.

Stebuklingas paveikslas išlikimas

Buenos Aires. — Neseniai Cusco miestelį Peru valstybėje sunaikino žemės drebėjimas. Vaizdas baisus. Teliko vien tik griuvėsiai. Pagalbos darbai vykdomi su pasiukojimu. Iš šios visa sunaikintos nelaimės teliko nepaliestas Kristaus paveikslas de los Temblores. Jis padėtas ant pusiau sunaikinto Katedros altoriaus. Prie jo klūpo šimtai tų, kurie kokiū nors būdu išliko gyvi.

NETEKOME DR. K.

GRINIAUS

buvusio Lietuvos prezidento

Birželio mėnuo, tragedijų mėnuo, atnešė dar vieną skau-džią žinią. 1950 m. birželio 4 d. vakare mirė Dr. Kazys Gri-nius, trečiasis Lietuvos Res-publikos Prezidentas. Velionis mirė šeimos narių tarpe, na-mie, 7210 S. May Street, Chi-cago, III.

Velionis gimė 1866 m. gruodžio 17 d. Selemos kaime, Sas-navos (anuomet Gudelių) v., Marijampolės apskr., Vinco Grinevičiaus — Griniaus ir Onos Vosyliūtės šeimoje. 1887 m. baigė Marijampolės gimna-ziją, jis nuvyko Maskvon ir ten 1892 m. baigė medicinos gydy-tojo mokslus. 1926 metais Kau-no Universitetas jam suteikė medicinos daktaro laipsnį ho-noris causa, už nuopelnus, ty-rinėjimus ir raštus medicinos srity.

Baigęs mokslus, velionis per 9 mėn. plaukiojo Kaspijos jū-roje kaip laivo gydytojas. Grį-žęs Lietuvon 1894 m., jis prak-tikavo mediciną Marijampolė-jė, vėliau Virbalij, Kudirkos Naumiesty ir Pilviškiuose, ligi 1902 m. sugrįžo Marijampolėn. Ryšy su 1905 m. revolu-ciniu judėjimu Lietuvoje, Dr. Grinias buvo ištremtas Vil-niuon — keliems mėnesiams. Po 3 metų jis vėl pateko kalėjiman ir buvo ištremtas iš "Lenki-škos" Tėvai Pranciškonai, ir ėjo visų pirma per T. Petro Baniūno rankas. Jis pats pakavo maisto ir drabužių siuntinukus, jis organizavo pranciškonikosios spaudos į Vokietiją persiunti-mą, jis sudarinėjo ir visas tas darbo ir buto garantijas, kuriomis T. Pranciškonai aprū-pino per 200 žmonių. Kiek piatus buvo šis darbas, galima spresti vien iš to, kad per šį lai-ką savo paties vardu T. Petras yra gavęs apie 1.300 laišku.

Šiuo metu T. Petras Baniū-nas yra Greene vienuolyno vir-šininkas ir drauge provincijos patarėjas. Bet jo globa trem-tiniais nėra dar ir šiandien pa-sibaigus; tenka ir atvykstan-čius žmones priglauti ir darbo jiems parūpinti.

Svenčiančiam šį mėnesį savo kunigystės dešimtmetį ir drau-gę savo Šv. Globėjo dieną, T. Petru linkime Viešpaties pa-laimos. Juozas Girnius

Tautinėje veikloje velionis pradėjo dalyvauti dar gimnazi-jos suole sėdėdamas — 1882 m. "Auszros" skaitytojas ir platin-tojas, jaunas moksleivis netru-klus ėmė patsai rašinėti. Jisai gyvai dalyvavo Maskvoje lie-tuvių studentų draugijoje. Pirmieji spausdinti Griniaus raš-tai pasirodė 1888 m. "Lietuviš-kajame Balse" ir "Šiesoje". Tais pagėlais metais jisai dalyvavo "Varpe" sumanytojų susirinki-me ir po 1894 m. buvo Varpin-inkų Komiteto narys, 1897 — 99 m. "Ūkininko" ir, po Vinco Kudirkos mirties, "Varpo" re-daktorius. 1909 — 1910 m. Gri-nius redagavo vliniškį "Lietu-voš Ūkininką" ir "Lietuvos Ži-nias" — vėliau 1922-24 m. vėl redagavo "Lietuvos Žinias" Kaune.

Vadovaudamas Valstiečių Liaudininkų Sąjungai, jis buvo vienas nuosaikusių jos vad-ų. Nuo 1927 m. velionis mažai

dalyvavo politiniame gyvenime, gyvenime, betgi gyvai dalyvavo visuomeninėje veikloje. Vokiečiams Lietuvą okupavus, jisai su kun. Krupavičium ir min. Aleksa pasirašė protesto raštą prieš Lietuvos koloniza-vimą ir gyvontų naikinimą. 1942 m. liepos mėn. vokiečiai nutarė visus 3 ištremti Vokie-tijon, betgi seneliui Griniui lei-do apsigyventi kaime. 1944 m. jisai su žymia tautos dalimi privergveno naują Lietuvos tra-gediją. Po ilgų kelionių ir var-gų, jis pasiekė vakarų Vokietij-ą ir, dar po kelių metų, lais-vąją Amerikos šalį.

Velionis buvo vedęs du sykū. Pirmoji žmona Joana žuvo 1918 m. Kaukaze nuo bolševikų kulku, kartu su dukyte Gra-žina. Iš pirmųjų sutuoktūvių išliko tik vienas sūnus, Lietuvos kariuomenės pulkininkas Kazys, dabar profesoriaująs Syra-cuse universitete. Vedęs antra syk 1927 m., Dr. Grinias susi-laukė sūnaus Liūto, kuris dabar veikia dalyvauja skautū judėjime, visuomeninėje veik-loje, ir studijuoja Ilinois insti-tute of Technology.

Tebūnie velioniui Preziden-tui lengva vaišingos Amerikos žemelė — ligi jo palaikai sugrįž amžinam poilsiui Lietuvos žemėje, iš kurios jis buvo kilęs, kurią jis mylėjo, už kurios ir jos sūnų laisvę jis visą savo ilgą amžių kovojė.

Daktario K. Griniaus laidotu-vės įvyko ketvirtadienį, bir-želio 8 d. dalyvaujant gausiai miniai lietuvių, atėjusių atiduoti paskutinę pagarbą savo buvusiam prezidentui.

Apskritai, Dr. K. Griniaus mirtis labai sukrėtė lietuviš-ką visuomenę. Gausios užuo-jautos velionio žmonai Kristi-nai Grinienei ir šeimai rodo lie-tuvių pagarbą kovojams dėl Lietuvos laisvės.

Norėdami pagerbti velionį ALT centras ir Lietuvos pasiuntinybė nutarė jį laidoti vi-suomenės lėšomis. Tuoj pat susidarė ir laidotuvių komite-tas, į kurį ėjo: Dr. P. Daužvardis, Dr. P. Grigaitis, A. Oliš, V. Civiškas, Dr. K. Drangelis, B. Dundelis, Dr. A. Garmus, P. Grybieniė, M. Gudelis, M. Mac-kevičius, K. Mačiulis, A. Su-gintas, Dr. A. Žymantas.

Garbusis velionis paskutinė-mis savo gyvenimo valandomis pagėidavo, kad jo žemiškieji palaikai būtų parvežti į laisva Lietuvą ir palaidoti tam tikroje vietoje netoli Marijampolės.

Laidotuvėse dalyvavo ir daug lietuvių nečikagiečių. Jų tar-pe prof. Vacl. Biržiška, Alena Devenienė ir kt. Atitinkamas kalbas pasakė prof. Mackevičius, Dr. Montvidas, Alena De-venienė, E. Mikužis, Dr. St. Bie-ziš, Dr. P. Grigaitis, Solistė A. Dambrauskaitė sugiedojo mo-mentui pritaikintų giesmių, o muz. Vladas Jakubėnas grojo vargonais.

Reikia pastebėti, jog visi di-dieji Čikagos laikraščiai ir ra-dio stotys apie mūsų didžiojo tautos darbininko mirtį davė plačių informacijų.

Ir vėl vienas ažuolas palūjo. Tačiau jo asmenybės švies mums kovoje už brangią Lie-tuvą, kurią velionis taip mylėjo.

1950 m. birželio 4 d., eidamas 84 amžiaus metus, Chicagoje mirė buvęs Lietuvos Respublikos Prezidentas, Ministris Pirmininkas, Steigiamoji, I-jo, II-jo bei III-jo Lietuvos Seimo narys, Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto bendradarbis, antinacinės ir antibolševikinės rezistencijos dalyvis, varpininkas Dr. Kazys GRINIUS. Liūdėdami drauge su visa tauta dėl šio didžio lietu-vo mirties, velionio artimiesiems reiškia gilų užuojautą

Vyriausiasis Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas
ir
Vykdomoji Taryba

Lietuvių tauta kryžiaus keliu

GENOCIDINIS NUSIKALTIMAS VIEŠPATAUJA LIETUVOJ

DEPORTACIJŲ ANTIHUMANIŠKUMAS

Deportacija yra daugiau negu priemonė negatyviajam tikslui — ištuštinti teritoriją nuo autochtoninių gyventojų, nepalankių Sov. Sąjungai; ji yra daugiau negu priemonė įvykdyti okupuotame krašte konstruktyviniams komunistų partijos planams. Visai sovietinės deportacijos procedūrai būdingas sadizmas, su kuriuo išraujamas žmogus iš savo gyvenamosios vietos, ir iki kraštutinumų žmogaus asmenybės niekinimas. Iš deportuojamo atimama visa, kas amžiais žmoniškumo buvo laimėta; nuosavybės teisė, tiek fizinė, tiek politinė laisvė, tikėjimo laisvė... Pirmiausia jis netenka laisvės; toliau, iš jo atimami paskutiniai jo nuosavybės likučiai. Pagaliau, išdraskoma jo šeima. Su deportuojamu elgiamasi kaip su daiktu.

Deportacijų procedūrai pavaižduoti mes pateikiame parodymą liudininko, kuris yra pergyvenęs 1948 m. deportacijas.

Pasiruošimui masinėms 1948 m. gegužės 22 d. deportacijoms buvo aiškiai pastebimi. Kovo mėn. pradžioje rusų karininkų grupės po dvidešimt vyrų buvo priskirtos prie MVD ir MGB dalinių visuose Lietuvos valsčiuose. Jiems buvo pavesta paruošti slaptus sąrašus gyventojų, kurie turėjo būti deportuoti. Gegužės 22 d. prieš saulėtekį "operatyvinės" 5 — 10 vyrų grupės apsupo deportacijai skirtų gyventojų namus ir į juos įsiveržė. Iš tikrųjų, kad visi šeimos nariai yra surankioti, užpuolikai skelbė, kad šeima deportuojama į Rusijos gilumą, priešastys nebuvo skelbiamos. Deportuojamiems buvo duodama valanda pasiruošti kelionei. Leidžiama buvo pasiimti iki 100 kg. (2 cent.) maisto ir kitų daiktų. Tačiau praktiškai nuo operatyvinės grupės vado priklausė, kiek laiko deportuojamiems buvo duodama pasiruošti ir kiek jie galėjo pasiimti. Kai kurios šeimos, pvz., Bujanauskienė iš Balbieriškio, Prienų valsčiaus, su keturiais mažais vaikais buvo leista pasiimti maisto ne daugiau kaip pusę kepto duonos.

(Kitai deportuojamai, Vitkauskienė, 1946 m. vasario m.

16 d. nebuvo leista paimti jos vaikams nė kojinių, nors buvo 20 laipsnių šalčio. Gailestingi žmonės jau į artimiausią stotį nunešė skudurį, su kuriais kūdikiai galėjo gintis nuo šalčio. Atsitikdavo, kad kelionėje atimdavo ir tą mažą bagažą, kuris buvo oficialiai leidžiamas pasiimti. 1947 m. gruodžio 24 d. deportuojamiems iš Suvalkių jos bagažas buvo atimtas Lentvario geležinkelio stotyje, netoli Vilniaus).

Operatyvinės grupės buvo įsakyta šauti kiekvieną, kas mėgintų bėgti nežūrint nei amžiaus, nei lyties. Taip Seirijų valsčiuje, Alytaus apskr., buvo nužudytas Tomkevičius, taip Petraška, 15 metų vaikas, taip mokynys D.; penki kiti asmenys, kurie bandė pabėgti į Premežio giraitę. Visi stengėsi bėgti, jei tik pastebėdavo besirtinančias operatyvines grupes. Pastangų pabėgti žmonės griebiasi net tada, kai nėra vilties pabėgti, nes žmonės mieliau renkasi mirtį negu pakliuvimą į MVD rankas. Nors tą dieną, 1948 m. gegužės 22 d., lijo, miškai buvo pilni vyrų, moterų, vaikų, kurie tuo būdu ieškojo išsigelbėjimo.

Operatyvinės grupės buvo įsakytos nepaisyti deportuojamųjų sveikatos padėties. Iš Jezno buvo deportuotas Krilavičius, kuris jau 10 metų nesikėlė iš lovos. Birštone buvo paimtas ir deportuotas mari-namas žmogus. Jis tik išvežtas iš namų sunkvežimyje mirė. Iš Alytaus deportuotas senas, palięgęs mokytojas Gavelis. Iš Veisiejų išvežtas Jurelionis, kuris dešimt metų nekėlė iš lovos. Yra žinomi atsitikimai, kai operatyvinės grupės, radusios begimdantią moterį, laukdama, iki pagimdys, tada paimdavo ją sunkvežimį motiną ir kūdikį, ir deportuodavo. Rumbonų vargonininko žmona buvo priversta pėsčia nueiti su dviem tris kilometrų (ca dvi mylias) iki laukiančio sunkvežimio, kuriu jai buvo šautuvu būdžem į nugarą.

Visokių profesijų lietuviai buvo paliesti genocido. Jonas Kristapavičius, išvežtas iš Leipalingio, nepriklausomą Lietuvoj buvo kumetis, vokiečių okupacijos metu gatvės šlavi-kas. 1949 m. kovo 24-27 d. iš

Šiandien lietuvių tauta mini tragiškiausią savo istorijos sukaktį — Lietuvos okupacijos dešimtmetį. Raudonasis, rudasis ir vėl raudonasis okupantas jau dešimt metų trypia šventą Lietuvos žemę. Prieš lietuvių tautą didžiausias dvidešimtojo amžiaus budelis — Stalinas nukraipė patį didžiausiąjį savo ginklą — genocidą. Kremlius tik tuomet nurimstų, kai Lietuvos pakelėse neliktų nė vieno Rūpintojėlio, kai pūkiose mūsų sodybose neskambėtų lietuviškas žodis, kai jis paskutinį lietuvių atiduotų lėtai mirčiai Sibiro taigose. To tikslu siekdamas kruvinasis Kremlius cezaris vartoja tokias priemones, kurių pasaulis dar nėra matęs. Čia patiekiami keletą straipsnių apie lietuvių tautos žudymą, paimtų iš paskutinio VLIKo memorandumo JTO. RED.

Leipalingio kumetyno buvo išvežtos trys kumečių šeimos: Elzė Čerėškė, Bukausko šeima ir Suchackienė su 5 mažais vaikais.

1948 m. gegužės 22 d. lijo, bet deportuojamieji suvežti į Leipalingio surinkimo punktą ir sukimšti į nedengtą gardą,

Už nepasirašančius buvo vežiami, kuriais operatyvinės grupės gabeno deportuojamuosius, buvo amerikiečių gamybos. To neslėpdami, bolševikai naudojo kiekvieną progą pasakyti suimtiesiems: "Žnaješ, što takoje amerikanka" (žirai, kas yra amerikanka — taip va-

vežiami, kuriais operatyvinės grupės gabeno deportuojamuosius, buvo amerikiečių gamybos. To neslėpdami, bolševikai naudojo kiekvieną progą pasakyti suimtiesiems: "Žnaješ, što takoje amerikanka" (žirai, kas yra amerikanka — taip va-

Komunizmas ir ateizmas — dvidešimtojo amžiaus žmonijos rykštės. POST-GAZETTE KLIŠĖ

aptvertą spygliuota viela. Vyrų, moterų, vaikų turėjo ten išbūti atvirame ore iki kitos dienos. Paskui bolševikai mėgino priversti suimtuosius pasirašyti, kad jie vyksta į Rusiją savu noru, žadėdami geriau elgtis su tais, kurie pasirašys.

Lietuvos vyriausybė turėjo sumokėti Maskvai už tą patarnavimą. Deportuojamųjų šeimos buvo išdraskytos, kai buvo pakraunamos į prekinius vagonus, kurie paskum buvo užkelti su tais, kurie pasirašys.

dino amerikiečių sunkvežimius). Netoli Maskvos ant prekinį vagonų, kuriais buvo gabenami suimtieji, buvo užrašyta, kad tai lietuviai, kurie savanoriškai vyksta į NN respubliką.

DEPORTUOTŲJŲ LIKIMAS

Po Dalino, Nikolskio, Kravčenko veikalų nėra reikalo čia dėstyti apie Sovietų metodus išnaudoti žmonėms darbe vergų stovyklose. Tie patys metodai taikomi ir deportuotiesiems iš Baltijos kraštų. Rezultatai baistūs.

Deportuotieji lietuviai yra skirstomi keliomis kategorijomis:

1. Kaliniai, pasmerkti ilgiems metams,
2. Kaliniai, deportuoti keletriems metams,
3. Deportuotieji, kuriems kaltinimai iškelti jau kelionėje į jų paskyrimo vietą,
4. Deportuotieji, kurie nieko nebuvo kaltinami:

a) kurie buvo pasirašę "savanoriškai" vyksta į Rusiją,

b) kurie to nepasirašė. Deportuotieji išskirstomi po įvairias stovyklas pagal tas kategorijas. Blogiausia tiems, kurie negali gauti nė siuntinių, nei laišku. Visi išvežtieji nuo 15 iki 80 metų, vyrų ir moterų, turi dirbti. Neščios moterys turi dirbti iki pat gimdymo.

Ligi pasiekia darbo vietas, deportuotieji turi eiti pėsti po dešimt kilometrų ir daugiau. Atlyginimo ir maisto normos dydis priklauso nuo darbo normos atlikimo. Deportuotieji uždirba mėnesiui apie 300 rublių, už kuriuos jie gali gauti kelis svarus duonos ir kibirą bulvių. Nei mėsos, nei riebalų negauna. Peralkę žmonės kapsto atmatų krivas, ieškodami maisto liekanų nuo administracijos. Ten rastus kaulus sutrupina ir verda iš jų sriubą. Žolė stovyklos kieme ištaisai nurankiota maistui. Bado mirties tragedija atvaizduoja F. N., vienas deportuotasis 1946 m. gruodžio 4 d.:

— Užėjo žiema; jos labai bijausi... Neverta būtų gyventi, jeigu neturėtume vilties greitai sugrįžti... Kartais desperacija pasiekia paskutinę ribą, kad noris nusižudyti. Baisu

girdėti Kastyčio (F. N. mažas sūnus) šauksmą naktį "Mama, duonelės". Po valandėlės jis vėl užmiega. Bet tik ateinančioms pietums jis gaus gabaliuką duonos. Duonos norma, kurią gaunam, suvalgom vienu kartu... Bulvės yra vienintelis mūsų maistas. Už jų svarą mokam penkis rublius.

Deportuotiesiems buvo dar blogiau karo metu. Tada net duona buvo retenybė. Žmonės turėjo tenkintis saują grūdų. J. Kriksčiūnas, teisėjas, deportuotas iš Kauno 1941 m., ir jo nelaimės draugai mėgino plauti savo išmatas ir išsirkinti iš jų grūdus, kurie dar nebuvo suvirškinti. Dabar žinia, kad minėtas Kriksčiūnas yra miręs.

Deportuotieji yra sugrūsti į medinius barakus, kuriuose vienam asmeniui skirta 1,5 kvadr. metro plotas. Skardinės statinaitės atstoja krosnis ir saugoja žmones nuo susalimo. Šaltis čia pasiekia iki 65 laipsnių žemiau nulius.

Sanitarinės ir medicinos pagalbos jokių. Vaistų jokių. Dėl to mirtingumas didelis. Mirtis kiekvienam deportuotajam yra jo kančių galas. Didžiausia tragedija kūdikiams netekti motinos. Šiame rašte minėta Bujanauskienė tremties nepakėlė ilgiau kaip šešis mėnesius. Išbadėjusius našlaičius reikėjo jėga atitraukti nuo motinos kapo prie barako, nes jie nesidavė įkalbami eiti į vidų.

Deportacijomis Sovietų Sąjungos vyriausybė siekia dviejų tikslų: pirmas, deportuotuosius fiziškai sunaikinti; antrą, prieš sunaikinant išnaudoti deportuotųjų darbo jėgą. Pagrindinis tikslas — biologinis sunaikinimas. Yra užregistruoti 3 atsitikimai, kai MVD pareigūnai stovyklų barakus kuriuose miegojo šimtai "pavojingų" kalinių, vidurnaktį padegė. Tik nedaugeliui kalinių pavyko išgelbėti savo gyvybę.

INDIVIDUALINIS ŽUDYMAS

Individualiai suimtuųjų likimas yra dar žiauresnis nei masiškai deportuotųjų. Jie yra žiauriai kankinami ir nužmoginami. Bolševikai nukankina juos marindami badu, neleis-

dami miegoti, pritaikydami rafinučiausias fizinės ir moralinės prievartos priemones.

Tiki 65 ir daugiau žmonių sukumšama į kalėjimo Nr. 1. (Nukelta į 4 pusl.)

KUR BAKUŽĖ SAMANOTA

ANT. VAIČULAITIS

Rydamas ašaras, bemaž rėkėte suriko berniukas:

— Senele, ka gi šnek! —

Jinai sunkiai pekėlė ranką, paglostė Kazelio galvą ir tarė: — Seniai jau aš tau norėjau pasakyti ir vis nediršau... Maniau sau, kad tu išrasi mane kvailį esant, niekus plepant. Bet vis tiek aš tau norėjau pasakyti, kad tu atmintum senelės žodžius: būk geras, sūneli, ir žinok, kad gero darbo niekad nesigailėsi.

Vizla pakilo ant pirmtutinių kojų ir pastatė ausis.

Girosė dar aidėjo bernų daina, bet taip toli, kad vos begirdėjai.

Močiutė, lyg skubėdama, kad spėtų užbaigti, pasakojo:

— Gimiau čia, augau čia ir savo motinėle nuoplakė čia regejau... Kiek jau metų! Kai tave susitiksiu, kojas rankes išbučiuosiu, apsikabinusios kaip dvi balandėlės burkuosiva... Besiklausant jos vienišų žodžių, vaikui pasiregėjo, kad anie drūti senovės vyrų, kurie kadaise čia susirinkdavo į krivules ar šermenis, vėl susijė į pirkią ir rimti, rūstūs susėdo pasieniais ant nematomų suolų. Jie rymojo nebylūs, tarsi didžiai iškilmei pasirengę. Taip bemažystamas, Kazelis žiūrėjo į žalsvus vakarų gaisus anapus girių ir jautė senelės alsavimą, ramų ir kaskart lėtesni.

Krūptelėjęs, jis pažveigė į močiutės veidą, į jos akis. Jam rodė, kad jis turis ką nors senelei pasakyti — ką nors būtiną, skubaus, ko paskui jau niekad negalėsias tarti. Jis nežinojo, kas per žodžiai turėtų tai būti, tik jautė, kad jo širdis plastėjo ir mušė vis smarkiau, lyg ragindama. Tarytum koks krasas ar šiluma apėmė jį. Nedrąsus, susigėdęs jis prisiglaudė prie močiutės rankos, pabučiavo ją ir vėl pažvelgė į jos veidą. Jam pasivaideno, lyg iš senų, prigresusių jos akių nurydėjo ašara per gliūns jos skruostų raukšles ir įstrigo iš eiginės skaros sumezgime.

Kazelis tarė drebančiu balsu: — Senele, mes tave... — Žinau, žinau, vaikeli, kad jūs mane mylėjote, — greitai atsakė močiutė, žiūrėdama į debesų kalnus, kylančius anapus sodo. — Ir jūs, ir duklė buvote geri... Neužmiršk, kad turį gerą mamą, Kazeli.

Po tų žodžių ji ilgai tylėjo, susimąšiusi. Paskui ji droviai, gėdymosi tarė: — Iš tikrųjų, pasenau jau, ir vis dar nežinia kas į galvą ateina... Bet aš tai daug kartų persvarsčiau... Norėčiau pagal senovinį būdą... Sakyk, vaikeli, ar tu nepadarytum, ko prašysiu — seniai jau rengiausiu... — Padarysiu, senele. Pašiodama skaros kutus, nūnėrusi akis, ji meiliu ir droviu

— Kad tik taip nespaustu... Kaip replėmis sužybo širdi... — Senele, gal pašaukti... Jis vis tyliau kalbėjo:

balsu paprašė: — Kaziuok, išpauk tu man kryželį gale mano metų, kai jau manęs čia nebus... Gal ir kvaila aš, bet man vis dingojos, kad lengviau bus antai kalnelį gulėti... Vai, kad tik jums čia būtų gera, kad vėl neplaktų mano vaikelių ir kad nešaudytų... Tai padarysi, ką? — Senele, betgi pirkią tuoj nugriaus. Juk Strapuolėnas atėjo... — Nieko, nieko, — ji gynios, — tu gi galėtum sutikti savo močiutei... — Gerai, senele, padarysiu. Ji palėngvėjus atsikvėpė. Ir Kazeliui pasidarė lyg geriau ir linksmiau.

Ji pasakė greitai: — Jau, jau pasieniu ant galių pirštų selina. Vos, vos šingzdėna smėlis po jos kojomis. Klausyk, klausyk... Sulig tais žodžiais močiutė susiviro. Kazelis paėmė ją už pečių ir paguldė jos galvą sau ant kelių. Mėnesienioje jisai matė seną, ramų ir tartum laimingą jos veidą.

Ji, sumerkusi akis, šnibždėjo: — Kad tik taip nespaustu... Kaip replėmis sužybo širdi... — Senele, gal pašaukti... Jis vis tyliau kalbėjo:

— Juk čia ir motinėle atsirado... Sveika, sveika, kas gi tau pridėjo Dievo angelėlių sparnelius... Kazeli, ar jau saulė teka?... — Dar ne, močiute... — O aš maniau, kad jau... Pasilikit su Dievuliu... Jau motinėle man pamojo... O jūs nevertik, kai jūs plaks ir varinėš. Vai, Dievulėliau, kad sužybo... Močiute suspurdėjo, lyg sukrėsta. Ji bandė pasikelti, bet staiga sudrebėjo, sakytum, nematomos rankos supurtyta, ir ramiai nuleido galvą į Kaziuoko gliūbę.

Jisai prisilenkė prie seno ir gero jos veido ir pažūrėjo į gliūnas raukšles, ir pražiotos lūpas ir nejudančias akis. Močiutė buvo mirusi. Pro tas nežymiai prasivėrusias lūpas kas tik buvo dvelkėtelės paskutinis kvapas, nebylus pūstelėjimas ir prisilenkusios amžinybės veidą.

Berniukas sėdėjo ir sėdėjo, apsikabinęs močiutės galvą. Jis neįjutė nei baimės, nei ašarų. Jo širdy glūdėjo graudi ramybė neturėdamas kuo prisidengti nuo giedraus ir nematomo se-

nelės žvilgsnio, stebinio jį iš kertės šioj žalia samana apžėlusioj pirkiuoj.

Jis negirdėjo nei svirplio čirpimo, nei Vizlos urzgimo. Apdingęs, jis nediršo krustelėti, lyg bijodamas, kad močiutės neprižadintų. Jis klajojo po senas dienas, kada senelė buvo jauna, kada ji linus rovē ir laukų dainas dainavo arba kada ji savo vyro verkė ar anūkėlius per karą apkasė ramino. Taip ėjo tos dienos, taip ir pasibaigė po tuo apkerpėjusiu stogu, kur ji gimė. Pasibaigė tyliai, nežinioj, ant sudūlėjusių šiaudų kūlelio, praeties atgarsiams pastarą kartą nubudus nakties glūdumo.

Kazelis nukilo į savo dienas. Iš savo apgurdimo jis pamatė, kad jo mintis, budri ir aiški, skrieja aplink kažką kieta ir nepamainoma. Jis pažino, kad tas jo dienos, kurios ligi šiol buvo ne aimanų ir ašarų, kada nors rasis smūgių, lygiai tokių būtinų ir neišvengiamų, kaip paskutinis senelės atsidusimas.

Jis nusibaivė. Sutrinkusio naujosios pirkios dury. Tai tėtis išlydėjo Strapuolėną. Klumpe sausai kalendamas į senoju, Jeronimas kalbėjo:

— Tokį rąstą gali visur dėti... Na, tai kaip tarėm: po šventės ateisiu griauti.

— Taigi, kaip tarėm, — rimtai paantrino tėvas. — Pasilikit sveikučiai... — Keliausi su Ponu Dievu... Tėvas grįžo į pirkią.

Suvirko, sugirgždėjo sode varteliai, Strapuolėno darinėjami, — ir vėl grįžo sena ramybė.

— O rytoj man reikės eiti per kalną ir prašinėti iš šermenis, — pamąstė sau Kaziuukas. Jis atsiminė, kaip anuomet jis taip prašinėjo į savo sesers Katriutės laidotuves, su ašaromis skūbrindamas iš ūkio į ūkį.

Atsargiai jis nukėlė močiutės galvą nuo savo kelių ir paguldė ant šiaudų.

Mėnesienioje senelė buvo ramiai ir graži. Jis sudėjo ant krūtinės jos rankas ir su nerimu prisilytėjo prie jos sustirusių akių voko.

Užkandęs žadą, šalto prakaito išmuštas, jis užspaudė senelės akis: tartum jam kas būtų sakyte sakęs, kad tai jo priedermė ir paskutinė didelė paslauga savo močiutei.

Tada jis tvirtai pakilo, išsitraukė iš kišenės peilį ir, priėjęs prie senojaus su brūkšniais, susirado senelės metus ir gale ju išpiovė gilų ir aukštą kryžių. Po to jis atsigrėžė į

1944. II. 16. (Pabaiga)

Lietuva kryžiaus keliu

(Atkelta iš 3 psl.)

Kaune, Micevičiaus g., celes, kurios nepriklausomai Lietuvos buvo skiriamos tik kaliniams. Dalis kalinių tose celėse turi per naktį stovėti dėl paprasčiausios priežasties — kad nėra vietos atsigt. O dieną gulėti uždrausta. Nors kalėjimai yra perkimti, bet vistiek jų višiemis suimtiesiems neužtenka. Todėl yra padaryti žemėje bunkeriai arba namų rūsiuose įrengtos kaliniams celės. Čia yra sukimšta dešimtys tūkstančių lietuvių. Tik iš vieno Daugų valsčiaus nuo 1944 m. rugpjūčio ligi 1947 m. buvo suimta 417 žmonių. Iš jų buvo paleisti vėliau 162 (124 vyrai, 29 moters ir 9 seniai bei vaikai). Iš paleistųjų 47 (33 vyrai, 7 moters ir 2 vaikai) buvo sužaloti.

Lietuvoje niekas nežino, kada jis gali būti suimtas. Tie, kurie iki šiol nesuimti, toli gražu nesaugūs nuo teroro, ekstremacijos ir žmogaus paniekimo. Šilavoto valsčiaus 79 asmenų, kurie bandė gelbėtis nuo deportacijos, mobilizacijos ar suėmimo, buvo nužudyti tarp 1944-46 metų pėšikaujančių sovietų kareivių, NKGB, NKVD agentų. Onuškio valsčiuje nuo 1944 iki 1947 m. tokiu pat būdu nužudyti 103 asmenų; Merkinės valsčiuje 198. Ilustracijai keletas faktų:

ZENKEVIČIUS Jonas (Jezno valsč.) ir kt. 1946 m. balandžio mėn. surištom rankom buvo įmesti į ugnį.

— 1947 m. rudenį Pakuonio valsč. Laukiškių kaime raudo nosios armijos vietinio aerodromo viršila atėjo pas ūkininką Drušlą. Pamatęs ūkininko dukterį Amelę pareikalavo iš juo gulti. Šiai atsiskius ir ėmus bėgti, rusas iš pistoleto nušovė ūkininką, jos broį, ketverį metų vaiką ir sužeidė jaunesniąją dukterį Mariją, kurią sužeista dar išprievartavo ir pribagė šūviu į galvą. Ūkininkas dėl tokios nelaimės po 4 dienų pasikorė. Visi žuvusieji palaidoti Išlaužų parapijos kapinėse.

— 1946 m. spalio 28 d. Kaune buvo suimtas teisininkas A. G. Po kankinimo Kauno NKGB įstaigoje buvo pervežtas į Vil-

niaus kalėjimą. Kelionė iš Kauno į Vilnių (110 kilometrų) truko 5 dienas. Vilniaus kalėjime suimtas neteko proto.

— 1945 m. birželio 15 d. A. Panemunės valsčiuje Šilėnų k. pas ūkininką atėjo ginkluoti enkavedistai, padarė kratą ir, nieko įtartino neradę, norėjo išprievartauti ūkininko dukterį. Tėvai šoko ginti. Rusai tėvą įmetė į šulinį, o motiną ir dukterį išprievartavė nušovė.

1946 m. rugpjūčio 15 d. Kalvarijos valsč. Susnykų kaime pas vieną ūkininką Kalavarijos miesto NKVD dalinys nakties metu darė kratą, ieškodamas "banditų" (partizanų). Susirinkę geresnius daiktus, šeimininkę ir jos 14 metų dukterį išprievartavo. Nuo šio smurto nelaimingas kūdikis neteko proto.

— 1947 m. birželio 24 d. Marijampolės aps. Iglirkėlių valsč. "Istrebiteliai," eidami plentų, sutiko seną moterį elgetaujant. Patikrinę dokumentus ir pamatę, kad ji yra vokiečių, ją suautų buožem užmušė ir įsakė ūkininkui užkasti.

— 1945 m. balandžio gale Simno valsč. Ochotkos vienkienėje pas ūkininką Stasį Žilinską — atsilankė du enkavedistai tikrinami, ar nėra nesto-

jųsių ir kariuomenę vyrų. Šeimininką Žilinską rado vedant iš tvarto karvę girdyti. Vienas iš enkavedistų prisiekęs paklausė jo dokumentų. Žilinkas pasakė juos turįs, tik jie esą kambaryje ir, paleidęs karvę, pasuko į kambarį dokumentų. Vienas enkavedistas ėjo drauge su juo, o antras atsiliko užpakaly ir automato serija į galvą nušovė Žilinską. Po to paskubomis rusai padarė kratą troboje ir nieko neradę išsinešdino. (E. B. Nr. C. 1(66)).

1948 m. rudenį Jo Šventenybei Pijui XII buvo įteiktas laiškas iš sov. okupuotos Lietuvos Aukščiausių ministrų faktų aktyvaudoje yra labai svarbus ir prasmingas to laiško balsas:

"Laimingi tie, kurie mirė ir nemato, kas dabar tėvynėje vyksta... mes, gyvyje pavydime mirusiesiems. Ką mes išgyvome, jokia žmogaus vaizduotė nėra to sukūrusi ir negali sukurti. 1941 m. deportacijos, — kalbama laiške, — buvo tik gaivališkas siuntimas, dabar gi jau planingas tautos naikinimas, surusėjimas. Tam įvykdyti skiriamas maždaug 10 metų laikotarpis. Dar šeseri metai ir mūsų tautos turi nebūti".

GENOCIDAS IŠ ARTI

Milijonais skaičiuojami kaliniai Sovietų Sąjungos koncentracijos stovyklose. Šimtais tūkstančių skaičiuojami deportuoti į Rusiją iš Lietuvos. Tie skaičiai pritrūkta savo didumu, nes istorija tokių naikinimo skaičių ligi šiol nėra pažinėjusi. Šio naikinimo apimčiai ir padariniams pažymėti sugalvotas specialus g e n o c i d o vardas, visos giminės, visos tautos žudymas.

Tačiau tikroji genocido reikšmė ir Lietuvoje vykdomo genocido apimtis konkrečiai aiškėja tik tada, kai imi skaičiuoti genocido padarinius iš arti, a t s k i r o s šeimose, kiek jų narių yra sunaikinta.

Iš tūkstančių mums žinomų pavardžių imame vieną šeimą, Lietuvoje, gerai pažįstamą — K r i k š č i ū n ū Juozas, Jur-

gis, Pranas, Matas, Antanina, Agnija, Ona. Juozas teisininkas, Kauno Apygardos Teismo teisėjas. Jį, jau apie 50 metų amžiaus, 1941 m. deportavo į Vorkutą. Ten jis 1943 m. mirė badu. Brolis Jurgis, buvęs ministras, profesorius, gelbėdamasis pasitraukė į vakarus. Bet tremties gyvenimo pakirstas mirė 1946 m. Brolis Pranas, ūkininkas apie 56 metų, deportuotas 1945 m. į Archangelso sritį, į miškų darbus. Ten mirė badu 1943 metais. Jo du sūnūs studentai: vienas deportuotas į Sibirą, antras, Jurgis, suimtas ir Kauno kalėjime nukankintas 1949 metais. Likusi našlė, vyro ir vaikų tragedijos palaūta, mirė. Sesuo Antanina (Mitrulėvičienė), mokytoja, deportuota su dukterim 1941 m. Jos likimas ne-

žinomas. Jos vyras buvo deportuotas, nes... buvo kalėjime. Sesuo Agnija (Šapalėnė), ūkininkė, jau 69 metų, našlė, deportuota 1948 m. Sesuo Ona (Kasiubienė), taip pat ūkininkė, 67 metų, deportuota 1948 m. Likimas nežinomas.

Vienas brolis Matas, buvęs gimnazijos direktorius, spėjęs laiku pasitraukti ir prisijungti prie naujo vakarietiško gyvenimo. Tiek teliko iš tos gausios šeimos.

Imame kitą šeimą, nepriklausomai Lietuvos mažiau girdėtą — ūkininko L u k š o s. Jis išaugino 5 sūnus. Šeimos likimas? Tėvas, jau 75 metų, siautėjimo bangai užėjus nužudytas 1947 metais. Sūnus Antanas, apie 30 metų, vidurinės mokyklos direktorius, nuteistas 25 metams ir deportuotas 1947 metais. Sūnus Vincas, apie 40 metų, ūkininkas, nuteistas 10 metų ir deportuotas 1948 metais. Sūnus Stasys, apie 20 metų, studentas, nužudytas 1947 metais.

Paskutinis sūnus Juozas dingęs be žinios. Senutė našlė išvyta iš ūkio. Totalinis šeimos sunaikinimas.

Maža to. Lukšukų pusbroliai Juozas ir Antanas Straviniskai nužudyti 1946 metais. Juozo Stravinisko šeima deportuota. Deportuos ir jo žmonos brolis, ir motina. Tėvas jau buvo miręs. Seserys dingę be žinios. Pusbrolis Marčiulis 1946 m. su šeima ištrėmtas į Komi 1946 metais. Pusbroliai Matas ir Andrius Banioniai deportuoti. Andrius miręs badu. Mato likimas nežinomas. Artimi giminės Kurtiniai, tėvas ir sūnus, ūkininkai, nužudyti 1944 m. per mobilizaciją. (Visas kaimas buvo išžudytas). Giminaitis Jonas Makūnas, 80 metų, deportuotas į Komi, jo tėvas mirė išliktas širdies smūgio. Dedė Vilkas deportuotas už pyliavų neįsilymą 1947 metais, pusbrolis Vilkas, studentas, deportuotas 1946 metais, o 1948 metais ir pusseserė Vilkaitė. Giminės Varkalai visa šeima deportuota. Jų vyresnysis sūnus Algis nužudytas 1948 metais. Giminaitis Danutė Dičinigytė, galtingoji sesuo, nužudyta 1946 metais, jos motina deportuota. Daugiau jų šeimoj nieko ir neliko. Giminės Antanas ir Jonas Žilinskai ištrėmti 1947 metais, kad pasi-

traukė nuo darbų prie geležinkelio. (Darbo pasirinkimo laisvė).

Taigi toj vienoj Lukšos giminėj nužudyta 11 žmonių, apie 20 deportuota vergo mirčiai, kiti dingę be žinios, gal slapstosi, gal žuvo. Bet jų gyventoj vietoj nieko nebeliko. Nebeliko akmens ant akmens!

Imkime Baltrušaičių šeimą, Šilavoto valsčiuje. Našlė Baltrušaitienė, per 70 metų, 12 ha ūkininkė, apie 30 metų netekėjusi dukterė ir apie 26 metų nevedęs sūnus. Jie trėjo aliejaus spaudyklą. Gal dėl to buožės. Juos visus ištrėmė 1946 metais. Jų sodybą sunaikino.

Imkime Senavaičių šeimą, Prienų valsč.: našlė, 4 sūnūs ir dukterė, mažžemiai. Trys sūnūs, 20—26 metų, dukterė, 19 metų, nužudyti; — našlė, 60 metų, ir paskutinis sūnus 1945 metais rugpjūčio mėn. ištrėmti. Likimas nežinomas.

Prienų ūkininko Morkūno šeimoj 4 sūnūs, 25 — 35 metų, nužudyti, tėvas, paskutinis sūnus ir dukterė dingę be žinios. Sodyba sulyginta su žeme.

Mirtis siaučia Lietuvoje. Ne tik žmonių, bet šeimų, giminių mirtis. Šeimos nariui mirti natūralu. Jei tauta neišsigimus, lieka prieaušis. Bet bolševikai nesitenkina atplėšę šeimos medžio šaką. Jie stengiasi išrauti iš šaknų, kad neliktų jokios atžalos, kuri galėtų įleisti šaknis gimtojoj žemėj ir savo giminę atnaujint.

Bet genocidas veikia ir netiesiogiai. Genocido tvaike kas drįs tuoktis, kai kiekvieną naktį gali būt suimtas ir tuo pačiu užtraukti persekiojimą tam ar tai, kurį vesli. Kas drįs leisti naują gyvybę, kad ją nužudytų Sibiro šaltis, badas, ligos. Genocidas ir tuo tarpu palikusias šeimas yra apnuodijęs sunaikinimo vaiku. Ir čia jo padariniai nemažesni, kaip tiesiogiai vykdomojo.

Štai kas yra genocidas iš arti pažvelgus. Mirties malūnas, kuriame eina totalinis tautos naikinimas, kad būtų padaryta kolonistams vietos. E.

Roma. — Po Šv. Petro bazilikos buvo daryti keletą metų užtrukę kasinėjimai ir dėto į požemiuose esančias grotas jau keli metai maldininkai buvo neįleidžiami.

J. AISTIS

KADA

Kada gi nušvis ūkanotas dangus
Ir liūliuojančio Nemuno vandenys ramūs?
Kada išsiverš iš krūtinų brangus
Mūsų laisvės ir džiaugsmo Te Deum laudamus?

Kada pasibaigs brolydubės niarus
Iniūrimas, apėmęs nūn visą žmonių?
Kada bepraeis šitas kerštas žiaurus,
Įgyvendinęs smurto baisaus tironiją?

Kada žmoniškumas ir meilė šventa
Neapykantos narsą pakeis čia pasaulį?
Kada vėl žmogaus čia teisė paminta
Bus visiems ta pati, lyg gavinanti saulė?

Nėr nieko čia švento ir nieko brangaus —
Taip pamynė čia viską jau kraugeris plienas —
Kada gi tad žodis vėl prasming atgaus
Ir nelaisvę nuo laisvės atskirs vėl kiekvienas?

Ar ištisos tautos be žado jau bus
Ir bus verčiamos garbint vergiją ir pančius?
Visur vien tik kraujas ir skurdas siaubus,
Bet nejudina nieko jau artimo kančios...

Kada gi likimas tironų palauš?
O palauš jo puikybę ir išdidų sprandą...
Vėl laisvės aušrinė iš ūkanos aus
Ir pakilęs galingas pavasario gandas.

Nuvers šiandienykščių tironų stabus...
Vėl eisime drąsus kaip Panerio tauras,
Vėl nieks prašalaitis tėvynėi nebus —
Ir skambės tada giesmės, mauros tad litaurai...

Kada gi nušvis ūkanotas dangus
Ir liūliuojančio Nemuno vandenys ramūs?
Kada išsiverš iš krūtinų brangus
Mūsų laisvės ir džiaugsmo Te Deum laudamus?...

ŽURNALO AIDŲ LEIDĖJAI PERIMA DARBININKĄ

Lietuvių Darbininkų Seimas birželio 5 d. So. Bostone, Mass.

nutarė savo laikraščio "Darbininko" leidimą su spaustuve perleisti Lietuvos Pranciškonams. LDS seimas imdamasis šio žygio buvo išitikinęs, kad T. Pranciškonai, kurie kultūros žurnalą Aidus, plačiai skaitomą religinio ir patriotinio pobūdžio laikraštį Varpelį ir kitus spaudos leidinius, taip puikiai užsirekomendavo lietuvių kultūriniam gyvenime Amerikoje, įstengs taip pat ir "Darbininką" padaryti vieną iš geriausių laikraščių Amerikoje, mieliai skaitomą visų lietuvių. Pavedant Pranciškonams Darbininko spaustuve buvo norima

jiems padėti dar labiau išvystyti savo kultūrinę veiklą. Kadangi T. Pranciškonai turi stiprias pajėgas ir trumpu metu sugebėjo aplink žurnalą Aidus suburti lietuvių kultūrininkus, LD Sąjunga tiki, kad T. Pranciškonai dėl visos pastangos sustiprinti LDS kuopas ir rūpinsis laimėti daugiau naujų naujai atvykusių lietuvių tarpe.

"Darbininko" laikraščio ir spaustuvės perleidimo T. Pranciškonams reikalą LDS Centro Valdybos delegacija su Kun. P. Juru priekšakyje lankėsi pas Bostono arkivyskupą Richard J. Cushing ir tam gavo pilną pritarimą.

KAI ŽMOGŽUDYS SAVO AUKĄ MATO ALTORIAUS GARBĖJE

ALFA SUŠINSKAS

(Tėsinys iš pračio numerio)
Marija Goretti mirė antrą dieną po užpuolimo, 1902 metais liepos mėn. 6 dieną 3 val. 45 min. po pietų, turėdama 11 metų, 8 mėnesius ir 20 dienų amžiaus.

Lauke prie ligininės susirinkusių didelių minia kukliodama užė. O kai tuo metu pro šalį policija vedė Aleksandrą ir kalėjimą, minia įsiuto ir sujudo jį nuliniuoti.

Mariją palaidojo Nettuno miesto kapinėse valdžios dovnotame sklypelyje. Iš plačiausios apylinkės suėję žmonės kankinės karštą stačiai pasiskandino gražiausiose gėlėse.

Šiose kapinėse jos palaikai išlejši iki 1928 metų. Po to juos perkėlė į Maloningosios Dievo Motinos vardo bažnyčia pačiame Nettuno mieste. Kiek vėliau juos vėl perkėlė į Šv. Jono ir Pauliaus vardo bažnyčia, kur jie ir dabar tebesilisi paaukuotame stikliniame karste.

Betgi grįžkime atgal prie šios šurpulingosios tragedijos. — Prie jos autorias žmogūdžius Aleksandro Serenelli, kuris gražiausiąjį savo gyvenimo metų praleido kalėjime. Kodėl taip atsitiko?

Visa tragedijos priežastis glūdi buvusiam nesivaldančiame ir palaidame Aleksandro charakteryje, kurį jis pats toki vėliau atvaizdavo ir apie kuri

liudijo sinjora Assunta Goretti bažnytiniam Marijos beatifikacijos (prapažinimo palaimintajai) procese.

Dar mažu berniuku būdamas, Aleksandras neteko motinos ir buvo atklėjimas savo tėvo Giovanni Serenelli, morkai menko ir netvarkingo žmogaus.

Tėvas visą laiką jį "švietė ir auklėjo" laikraščiais bei žurnalais, pilniais nuogybių ir kriminalinių istorijų. Šios rūšies "literatūros" jam visada pūnėdavo tėvas, iš miesto grįždamas, paaukęs jis ir pats jos pasirūpindavo. Vėliau savo pasisakymuose jis nekarta yra pareiškęs, kad labiausiai mėgęs skaityti nedorus ir žmogūdystes vaizduojančius raštus. Ir kokios pasekos?

— Po kiek laiko manyje ėmė kilti noras išbandyti bei įvykdyti tai, ka aš visą laiką skaičiau ir kuo gyvenau.

Jo kambario sienos buvo nukabinėtos perskaitytu laikraščiu ir magazinų nuogybių puslapiais. Tokioj aplinkumoj ir tokiais vaidžais gyvendamas, suprantama, jis moraliai smuko vis žemyn ir žemyn.

— Prisipažįstu, — kalbėjo jis per vieną tardymą, — mano vienintelis troškimas tebuvo suteršti Mariją... Aš buvau nutaręs: jei ir trečią kartą man nepasiseks, kaip nepasisekė pirmą ir antrą kartą, — aš jau

nužudysiu. Tam tikslui pasi-rūpinau ir ginklą — smailiąją rylą...

Kankinės Marijos užtarimas danguje išgelbėjo Aleksandrą kaip krikščionį. Kalėdamas Sicilijos saloj Nato kalėjime, jį aplankiusiam vietos vyskupui jis išreiškė nuosirdų galėstį dėl savo nusikaltimo ir pasisiūlė būti liudytojas pradėtoj Marijos beatifikacijos byloj. Jis taip pat užsiminė, kad Marija Goretti jam apsiereiškusi sapne su gėliju puokšė rankoje. Kai ji siekusi paduoti jam gėles, gėlės pavirtusios į šviesias liepsnas.

Reikia pabrėžti, kad po šio Marijos apsiereiškimo jis atsi-vėrtė, išbuvęs iki tol net aštuonerius metus be galiesčio ir be sakramentinės atgaillos už baisesnią žmogūdystę.

Po atsivertimo paklaustas per beatifikacijos procesa, ar jis esąs nusiteikęs pasakyti visą tiesą apie save ir apie Mariją, jis tvirtai atsakė:

— Tai yra mano šventa pareiga... Marija mirė tikra kankinė...

Dar tebebūdamas kalėjime, jis rašė:

— Aš labai galiuosi dėl padaryto baisaus nusikaltimo, nes žinau, kad afėmiau gyvybę nekaltai mergaitėi, kuri iš paskutinųjų gynė savo garbę, pasiaukodama geriau mirti, negu pasiduoti mano pasiutimui.

Už labai gerą elgimąsi kalėjime ir dėl parodyto didelio galiesčio Aleksandra Serenelli 1929 metais paleido iš kalėjimo, kuriame jis išbuvo 27 me-

tus. O jis buvo nuteistas 30 metų kalėti. Dabar jis jau turi apie 66 metus ir gyvena prisiglaudęs kažkuriame kapucinių vienuolyne, čia dirbdamas kaip daržininkas ir tebeatgalaudamas už kruvinąjį jaunystės pasielgimą.

Jau išėjęs į laisvę ir pavyzdinai gyvendamas Aleksandras Serenelli yra nekarta prasiaręs:

— Aš turiu danguje galingą užtarėją!

1937 metais jis aplankė ir motiną Assuntą Goretti, prašydamas ją atleisti jam už dukters nužudymą. Ši atleido...

3. SKAISČIOS ŠIRDIES KELIAS IŠ ALTORIAUS GARBĖ

Kai Marija Goretti merdėjo ligininėj, gatvėje šaukė minia: — Jis nužudė šventąją!... Iš tikrųjų: kad ši mergaitė buvo šventa ir kad ji mirė tikros kankinės mirtimi, patvirtina ir pati Katalikų Bažnyčia.

Bažnytinis procesas jai beatifikuoti buvo pradėtas 1921 metais. Vadinas, praėjus vos 19 metų nuo jos mirties. Šitoks greitas kelias į altorių garbę Katalikų Bažnyčioj yra labai retas.

Popiežius Pijus XII 1945 metais Apriškimo šventėje ją paskelbia kankine, verta viešai gerbti, o 1947 metais, dalyvaudant didžiausiomis miniomis tikinčiųjų, jį Popiežiaus paskelbiama palaimintąja. Pagaliau šiais 1950 šventaisiais metais birželio mėn. 25 d. jį jau bus paskelbta ir šventąja, gauda-

ma visas altoriaus garbės teises Bažnyčioje.

Marijos Goretty motina Assunta tebėra gyva ir yra sulaukusi 85 metų amžiaus. Jos abi seserys dabar yra vienuolės pranciškonės Romoje. Motina Assunta ir šios abi seserys dalyvavo beatifikacijos paskelbimo iškilimėse. Vienas iš Marijos Goretty brolių, Angelas, jau seniai gyvena U.S.A., New Village, Phillippsburg, N. J., kame 1917 metais mirė ir jo palaidotas kitas jos brolis, Aleksandras; brolis Marijanas tebegyvena Italijoje.

Bažnytinėj Marijos Goretty byloj svarbiausieji liudytojai buvo jos motina ir pats žudikas Aleksandras Serenelli, kuris jos beatifikacijos paskelbimo iškilimėse vis dėlto nedalyvavo, atrodo, ir kanonizacijos iškilimėse jis nedalyvavo: savo rankomis nužudytosios mergaitės didžiausioj garbėj dalyvauti jis jaučiasi esąs per daug nevertas. Gal jis ir teisus...

Neseniai gauta žinių, kad Marijos Goretty kanonizacijos iškilimėse Romoje šių metų birželio mėn. 25 d. dalyvaus motina Assunta, abi seserys vienuolės ir abu vyriai: Marijonas ir Angelas. Tai labai retas gyvenimo atvejis, kada kanonizacijos iškilimėse dalyvauja kanonizuojamosios motina, broliai ir seserys.

Minėtasis Marijos Goretty brolis Angelas, 1906 metais atvykęs į U.S.A., dabar turis apie 60 metų, vedęs ir 7 vaikų tėvas, besiverčias dažytojo darbu, jau kuris laikas yra išvykęs

į Romą kanonizacijos iškilmių. Prieš išvykdamas jis patiekė įdomų pasikalbėjimą su vieno katalikų laikraščio reporteriu.

Taigi Angelas Goretty pareiškė, kad visa, ką jie, Goretty vaikai, turį gera savo charakteryje, esą paveldėję iš savo motinos. Jiems visiems tekę savo jaunystėje labai skurdžiai gyventi, nes jų ūkis, bendrai dirbtas su Giovanni Serenelli, būvęs pelkėtoj vietoj, todėl ne-našus. Bendras gyvenimas su Giovanni Serenelli ir su jo sūnumi Aleksandru našlėi motinai ir jiems 6 vaikams buvusios tikros tortūros.

Kankinę Mariją, jo seserį, žmonės labai mylėję ir nuo pelkėtos vietos ją vadinę "Pelkū mergelę". Jų tėviškėj jį nuo pat ankstyvos vaikystės rūpinusis namų ruoša, ypač valgio gaminimu. Pradžioj virimas jai nelabai sekdavęs, bet ji nenusimindavusi.

Dar ir dabar jam akyse tebestovįs anas šurpulingasis vaizdas, kai jie Mariją radę virtuvėje visą subadytą ir kruviną. Jis gyvai tebeprisimenąs kaip ją, kraujais plūstančią, nunešę laiptais žemyn ir išvežę ligininėn.

— Rodos, lyg gyvą tebema-tau jos melliųji ir skausmingąjį žvilgsnį, kuriuo jį, atmerkusi akis, į mane pažvelgė, nešama į ambulansą kieme. Marijos žuvmimas buvo mums visiems baisus skausmas ir baisi tragedija. Dabar, žinoma, mes esame šventai išdidūs mūsų šeimoms "krauju nudažytąja lėliuba, jau kuris laikas yra išvykęs

Čia dar galime pridurti, kad palaimintosios Marijos Goretty užtarimu įvyko, be kitų, 3 ryškūs stebuklai, lėmę jos kanonizacijos byloj: tūlas Ider Mazantzi, 9 metų išbuvęs visai kurčias, staiga pasveiko ir ėmė normaliai girdėti; Onofrio Scifio, dvejus metus gulėjęs lovoje, džiava sirgdamas, irgi staiga pasveiko; Giuseppe Cupo, karo pabėgėlis, sužeistomis kojomis, pasiramščiuodamas paramentais, nuvyko pas jos karštą, palietę jį ir grįžo jau visai staiga pasveikęs.

Ši kruvinoji drama yra vienas iš tūkstančių gyvenimo vaizdingų epizodų, iškeliančių paprastos ir nežymios mergaitės heroizmą kovoj dėl savo principų ir garbės, kurią nevieną šių laikų mergaitė vėjo lengvumu atiduoda už dolerių krūvą... Iš antro pusės, ši kruvinoji drama vaizdingai byloja, kur nueina ir kuo užbaigia jaunas žmogus, besimaitindamas nepadoriomis ir kriminalinėmis istorijomis.

Kai motina Assunta Goretty dalyvavo beatifikacijos iškilimėse, sėdėdama vežiojamoje kėdėje (ji yra paraližuota), minia, perskaičius dekretą, ėmė šaukti:

— Viva la mamma! Tikrai garbės verta motina, kurios akys matė savo vaiko ne tik didžias kančias dėl dorybės heroizmo, bet kurios mato to savojo vaiko ir didžiąją garbę dėl parodytojo heroizmo.

(Pabaiga)

Visų Pittsburgho lietuvių šventa pareiga dalyvauti Lietuvos okupacijos 10 m. sukakties minėjime, kuris įvyks birželio 18 d. (sekmadienį). Iškilmingos pamaldos įvyks 10 val. Dangun Žengimo parapijos bažnyčioje North Side, o po jų iškilmingas aktas taip pat North Side Sūnų Lietuvos salėje.

Sparčiai ruošiasi liūdno sukakties minėjimui

Iš tremtinių draugijos susirinkimo

Birželio 11 d. "Lietuvių Žinių" patalpose įvyks tremtinių draugijos susirinkimas daugiausia svarstė birželio 18 d. įvykstančio Lietuvos okupacijos dešimtmečio sukakties minėjimo klausimus. Šiame susirinkime buvo jau galutinai apsvaistyta minėjimo programa.

Iškilmingos pamaldos įvyks Dangun Žengimo parapijos bažnyčioje 10 val. ryto šv. Mišias laikys lietuvių kunigų vienybės Pittsburgho apskrities pirm. kun. J. Misius; pamokslą sakys T. Dr. Viktoras Gidžiūnas, O.F.M. Po to Sūnų Lietuvos klubo salėje įvyks iškilmingas protesto aktas — minėjimas. Svarbiausias kalbas pasakys iš Clevelando atvykęs gen. Tallat-Kelpša, kritiškuoju

mūsų tautai momentu buvęs kariuomenės vadovybės narys ir prof dr. K. Pakštas. Minėjime dalyvaus ir kitų tautybių (latvių, ukrainiečių, estų, slovakų) atstovai.

Toliau susirinkime buvo smulkiau aptarti techniški minėjimo reikalai ir išnagrinėti kiti su minėjimu susiję klausimai.

Susirinkime taip pat buvo iškeltas ir Pasaulio Lietuvių Bendruomenės skyriaus steigimo klausimas. Po trumpų diskusijų nutarta šį klausimą išspręsti valdybai kartu su Pittsburgho lietuvių organizacijų atstovais.

Buvo taip pat aptarti ir draugijos savišalpos fondo bei jonių lauko rengimo klausimai.

— m —

NEUŽMIRŠKITE LIETUVIŲ DIENOS

Šių metų liepos 4 dieną šv. Pranciškaus Seserų Vienuolyne parke įvyks Lietuvos Diena. 12 val. prasidės šventos Mišios, kurias laikys T. Pranciškus Giedgaudas, O.F.M. Šv. Mišios bus aukojamos už visus Vienuolyne geradarius: kunigus, rėmėjus ir visus tuos, kurie koikiu nors būdu padeda seselėms jų darbuotėje. Tėvas Pranciškus pasakys taip pat gražų ir pritaikintą pamokslą.

Po šv. Mišių, akademijos kateferijoje bus patarnaujami gardūs seselių prirengti valgiai.

pritaikinti ypatingai lietuviškam apetitui. 4:30 prasidės įdomi programa, kuriai vadovaus advokatas Edwardas A. Schultz. Ponas Schultz visomet padaro darbą su dideliu pasižymėjimu.

Kadangi milžiniškos pastangos yra dedamos prisirengti Lietuvos Dienai, todėl širdingai kviečiame visus atsilankyti.

Maloniai lauksime visų atsilankant į Lietuvos Dieną, liepos 4 d. šv. Pranciškaus Vienuolyne.

Rengimo komitetas

KRONIKA

Gražios mokslo metų užbaigtuvės šv. Kazimiero vardo aukštesniojo mokykloj

Praėjusi sekmadienį, birželio 11 d., kaip kitas mokyklas, taip ir šv. Kazimiero vardo aukštesniąją mokyklą Pittsburghe gaubė didelio džiaugsmo šventė.

Jau iš ryto 8 val. jautėsi šventiška nuotaika.

Pasipuošę absolventai visi priima šv. Komuniją. Mišias laikė ir pritaikyta pamokslą pasakė klebonas M. J. Kazėnas.

Po pietų 3 val. visi į mokyklą susirenka baigiamojo akto. Jame kalba Prof. Dr. K. Pakštas lietuviškai, o miesto mayoras Lawrence — angliškai.

— Kiekvienas lietuvis jaunuolis turi būti revoliucijonierius ir kelti revoliuciją. Bet kokią ir kam? Laisvės revoliuciją prieš priespaudą, prieš vergiją! — kalbėjo Pakštas.

Miesto mayoras pasidžiaugė baigusiuju laimėjimu ir ragino būti gerais katalikais ir piliečiais.

Diplomas dalė kun. M. J. Kazėnas ir kun. J. Girdis. Iš viso baigė 32 mokiniai. Salė buvo pilnutėlė baigusiuju giminių ir pažįstamų.

Iš viso, mokslo metų pabaigtuvės praėjo labai gražioje nuotaikoje.

— p. n. —

HOMESTEAD, PA.

° Feliksas Ambrulevičius buvo susirgęs ir paguldytas ligoninėje. Dabar jau sveiksta namuose.

° Altoriaus draugija birželio 7 d. turėjo susirinkimą, kuriame dalyvavo didelis skaičius narių. Nutarta vasaros metu pasilsėti. Po susirinkimo įvyko kortų lošimas ir vaišės. Patarnavo Helen Kallay ir Ieva Monkelienė.

° Labai sunkiai serga Pranas Monkėlis. Paguldytas Homesteado ligoninėje.

° Birželio 11 d. atšventė aukštinį vedybinio gyvenimo jubiliejų Antrius Bardzilauskas ir jo žmona Ona. Jie yra ligamečiai ir pavyzdingi šv. Petro ir Povilo lietuvių parapijos parapijiečiai.

° Klebonas kun. E. Vasiliauskas birželio 12 d. išvyko atlikti metinių rekolekcijų.

° Praeitą savaitę įvyko gražios vestuvės Algirdo Poskevičiaus su Alese Miliute.

° Staiga širdies liga mirė Antanas Dimša. Palaidotas birželio 12 d.

Miller

"MAIRONIO" ANSAMBLIS ATOSTOGAUJA

Birželio 7 d. "Maironio" ansamblio valdybos laikytame posėdyje buvo prieita susitarimo, kad užėjus vasaros karščiams pertraukti bendrų repetičių darymą iki šių metų rugšėjo 15 d.

Bus šaukiamos tik atskirų grupių repetičių ypatingoms programoms pasiruošti ar juose dalyvauti.

Kiekvieną kartą bus pranešta telefonu arba atviruku.

Visiems "Maironio" ansamblio nariams smagių ir linksimų atostogų!

Valdybos vardu Vyt. Jucevičius, seniūnas.

"MAIRONIO" ANSAMBLIS DALYVAUS MENO FESTIVALIJE

"Maironio" ansamblio tautinių šokių grupės vadovė p-lė B. Jucevičiūtė gavo pakvietimą su savo grupe dalyvauti spalio mėn. 16 d. Carnegie Music Hall įvykstančiame muzikos ir dainų Festivalyje, angliškai — Music and Dance Festival of the Community Chest "Community Services Come See Show".

Be lietuvių grupės festivalyje dalyvaus ir kitų tautybių meno sambūriai.

Tenka stebėtis ir džiaugtis, jog "Maironio" ansamblis, nors dar jaunas sambūris, tačiau jau daug kartų atstovavo lietuvių tautinį meną įvairiuose tarptautinio meno pasirodymuose. Daugiausia pakvietimų gauna tautinių šokių grupė.

S. BRADDOCK, PA.

° Šv. Izidoriaus bažnyčioje klebono kun. V. Abromaičio ir parapijiečių pastangomis įrengti nauji moderniškai vargonai.

° Praeitą savaitę kun. V. Abromaitis buvo išvykęs į šv. Marijos parapiją, Nettleton, Pa., aprūpinti ten gyvenančius lietuvius dvasiniais reikalais.

° Serga Valerija Kutulienė ir Natalija Korčinskienė.

SVEIKINIMAS

Sveikiname tetėnus Oną ir Andrių Bardzilauskus, gyv. 249 — 14 Ave., Homestead, jų suutuoktvių 50 metų sukakties proga ir linkime, kad Aukščiausiasis nepagalėtų sveikatos ir dar ilgo laimingo gyvenimo.

J. ir E. Pušneraičiai
Chicago, Ill.

LIETUVIŠKOS KNYGOS DRAUGAI

Dėkodami už "Lietuvių Žinių" išleistus ir prisijustus

"TELŠIŲ KANKINIUS",

lietuviškai spaudai remti aukojo:

Mr. J. Žygas, Cleveland, Ohio	\$1.00
Mr. P. Laučaitis, Pittsburgh, Pa.	\$1.00
Mrs. M. Milius, Pittsburgh, Pa.	\$1.00
Mr. J. Taoras, Pittsburgh, Pa.	\$0.75
Mr. A. Bardzilauskas, Homestead, Pa.	\$1.00
Miss J. Baranauskaitė, Chicago, Ill.	\$1.50
Mr. P. V. Chesnulis, Chicago, Ill.	\$1.00
Mrs. R. Leškevičienė, Worcester, Mass.	\$2.00
Mr. J. Smolskis, Silver Creek, Pa.	\$1.00
Mr. Stukas, Pittsburgh, Pa.	\$1.00
Mr. P. J. Pranskas, Pittsburgh, Pa.	\$1.00

Nuoširdus ačiū

BRIDGEVILLĖS PRANCIŠKONŲ LIETUVIŲ DIENA

LIETUVIAI PRANCIŠKONAI liepos 30 d., sekmadienį, St. Georg's Grove parke, apie mylia į pietus nuo Bridgevillės, prie 519 kelio, už kapų, rengia Lietuvos dieną.

LIETUVIŲ DIENA prasidės šv. Antano bažnyčioje, 10:30 val., šv. Mišiomis su proga pritaikintu pamokslu.

LIETUVIŲ DIENOS PROGRAMOJE bus įdomi Prof. K. Pakšto kalba, dainos, tautiniai šokiai ir įvairūs ligi šiol nematyti žaidimai.

TĖVAI PRANCIŠKONAI visus artimų ir tolimų kolonijų lietuvius kviečia šioje šventėje dalyvauti.

I LIETUVIŲ DIENĄ atvykti nesunku. Iš Pittsburgho patogiausias 28 kelias. Iki Bridgevillės eina ir dviejų linijų autobusai: Blue Ridge Lines, kurie išeina iš Greyhound stoties ir Ezio Bigi Line, kurie išeina iš Smithfield Str. Gi iš Bridgevillės į parką visai už pigią kainą nuvežs Taxi mašinos.

VISAIS REIKALAIS KREIPKITĖS: Franciscan Fathers, St. Anthony's Church, Box 246, Bridgeville, Pa., telefonas: Bridgeville 41.

PIRMAS ŠIŲ METŲ VASAROS DIDYSIS

ISVAŽIAVIMAS

RENGIA "LIETUVIŲ ŽINIŲ"

BIRŽELIO - JUNE 18 DIENĄ, SEKMADIENĮ

Lietuvių ūkyje - Willock, Pa. (Lithuanian Country Club)

GERAS ORKESTRAS ŠOKIAMS. — VAIŠĖS SU SKANIAIS UŽKANDŽIAIS. — DOVANŲ LAIMĖJIMAS.

Kas daryti neturint automobilio? Labai paprastai: Sėskis į streetcarį nr. 53 arba 77/54 ir važiuok į Carrick; gale linijos, Brentwoode, išlipk ir tuojau sėskis į ten esantį automobilį, kuris naves tiesiog į Lietuvos Ūkj. Patarnavimas nuo 2 val. iki 5 val. popiet.

RENGĖJAI

VISI KLAUSO LIETUVIŠKŲ RADIO PROGRAMŲ TRANSLIUOJAMŲ IŠ

WMCK — 1360 KILOCYCLES, McKEESPORT, PA., STOTIES

Lietuvių Radio Žinių programa transliuojama kiekvieną sekmadienį 1:45 val. po pietų. Jai vadovauja Tėvai Pranciškoniai. Kiekvienoje programoje yra religinė ar kultūrinė paskaitėlė, įvairios žinios, gerai paruošti montažai ir gražios lietuviškos dainos, dėl to visi mielai klausosi ir gėrisi.

Jeigu turite ką nors paskelbti, pasveikinti ar pareikšti užuojautą, tai savo pranešimus siųskite: Franciscan Fathers, St. Anthony's Church, Box 246, Bridgeville, Pa., telefonas: Bridgeville 41.

Lietuvos Vyčių, Knights of Lithuania, Radio Valandėlė. Pasibaigus Lietuvių Radio Žinių programai, kiekvieną sekmadienį iš tos pačios WMCK — 1360 kilocycles stoties 2:10 — 2:25 val. Pittsburgho apskrities Vyčiai transliuoja įdomią programą, susidenčią iš kalbų, žinių, lietuviškos muzikos ir dainų.

Jei norite šioje Radio Valandėlėje skelbtis kreipkitės: Knights of Lithuania, 2211 Sarah St., Pittsburgh 3, Pa.

KRAUS

THE JEWELER

V. J. KRAUZLYS, Savininkas

1816 Carson Street

PITTSBURGH 3, PA.

Everglade 4850

Phone, FEderal 1622

HASER

Funeral Home

AMBULANCE SERVICE

Mes esame dėkingi už jūsų biznį

512 Chartiers Avenue

McKEES ROCKS, PA.

SKAITYKIME

"LIETUVIŲ ŽINIĄS"

C. K. PIKIEL

General Insurance

Notary Public

Marriage Licenses

Auto Licenses

Business Broker

WE SPECIALIZE IN TAVERNS

121 So. 22nd St. -:- Pittsburgh 3, Pa.

S. S., PITTSBURGH, PA.

Phone EVERglade 1-2300

Atvykę į South Side—

Visuomet atsilankykite į

FLORENT RODGERS CAFE

136 South 21st Street -:- Pittsburgh 3, Pa.

Malonesnės vietos niekur nėra. Turime lengvų užkandžių ir visokių gėrimų.

Iron City Clock Hospital

JOHN KAMARAUSKAS
Lietuvis Laikrodininkas

—Expert Repairers—

CLOCKS—WATCHES—JEWELRY

2120 Forbes St., Pittsburgh, Pa.

Tel.: AT. 7399

Phone HOMestead 3169

Night Service HO. 5575-R

HOMESTEAD MAYTAG STORE

ALL MAKES OF WASHERS AND VACUUM SWEEPERS
Motors -:- Radios -:- Refrigerators -:- Belts and Brushes
To Fit All Motors

PARTS and REPAIRS—ALL WORK GUARANTEED

602 Amity Street

Homestead, Pa.

A. L. WENSLOVAS

LIETUVIS GRABORIUS

LAISNIUOTAS LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

Nauja moderniška koplyčia dykal visiems. Krišpdamiesi! nus turėsite mandagų ir sąžiningą patarnavimą

Tel. HEMlock 1-0203

2128 Carson Street

S. S., Pittsburgh, Pa.

Lietuvių Žinios

BALTIMORĖS NAUJIENOS

LIETUVOS MIN. VAŠINGTONE P. ŽADEIKIS IR MARYLANDO GUBERNATORIUS LANE DALYVAVO IŠKILMĖSE PRIE AŽUOLO IŠ LIETUVOS

Prieš 14 m. iš Lietuvos buvo atgabentas ir Marylando sostinėje, Annapolėje, prie valdžios rūmų pasodintas "šventasis Lietuvos medis" ažuolas. Šį ažuolą kasmet aplanko Baltimorės lietuvių kolonija, surengdama ten atitinkamas iškilmes. Vykstama paprastai, organizuota kolona, kurią per miestą specialiai išleidžia policija. Iškilmingam aktui gubernatorių užleidžia valstijos valdžios rūmus.

Šiais metais ažuolo aplankymas įvyko per Sekmines (gegužės 28 d.). Iškilmės atvyko ir kalbą pasakė J. E. įgaliotas Lietuvos min. Vašingtone P. Žadeikis, o taip pat, kaip ir ankstesniais metais, Marylando gubernatorių Lane. Gubernatoriaus gražiai atsiliepė apie lietuvių, išreikšdamas ištikinimą, jog jų gimtajam kraštui netrukus grįšiantis laisvė. Dar kalbėjo senųjų lietuvių bei naujakurių atstovai.

Programą gražiai pajavirino Baltimorės tremtinių choras vadovaujamas Br. Jonušo. Reikia pažymėti, kad šis choras per palyginti trumpą laiką pasiekė tinkamo meninio lygio ir užtarnauti susilaukia gyvo įvertinimo.

Iškilmės diena buvo pakankamai graži. Dalyviai grįžo mintis kreipdami į tą kraštą, iš kurio jie patys ir tas ažuolas yra atvykę ar atgabenti. Širdyse padidėjo troškimas, kad kuomet greičiau būtų sustabdyta Lietuvos vyrų ažuolų ir miškų ažuolų naikinimas.

ŽUVUSIŲ IR MIRUSIŲJŲ PAGERBIMAS

Žuvusiųjų pagerbimo diena (Memorial Day), gegužės 30, Baltimorės Lietuvių Legionierių Postas 154 ir Pagelbinis Dalinis (Auxiliary Unit) 154 surengė atskirą žuvusiųjų ir mirusiųjų už Jungtinių Valstijų ir Lietuvos laisvės paminėjimą ir pagerbimą. Minėjimas įvyko Holy Redeemer kapuose, kur yra daugiausiai palaidoti lietuvių. Pamaldas atviram ore, prie kapinių koplyčios atnaš-

LIETUVIŲ DRAUGIJOS ŠVEDIJOJE

IV-SIS SKYRIŲ ATSTOVŲ SUVAŽIAVIMAS

Vasario 26 d. Folkets Hus patalpose įvyko LDS metinis atstovų suvažiavimas, kuriame dalyvavo atstovai iš visų draugijos skyrių. Suvažiavimui pirmininkavo plk. Urbonas, sekretoriavo Kl. Gumauskas. Iš centro valdybos apyskaitos, kurią referavo LDS centro valdybos pirm. V. Staneika, paaiškėjo, kad švedijoje esama apie 430 lietuvių, bet draugijos kartoteka teturinti žinių tik apie 260, bet ir tas skaičius mažta žmonėms vykstant į kitus kraštus. Be eilės kitų centro valdybos nuveiktų darbų buvo rūpinamasi ir Lietuvių Bendruomenės kūrimu Švedijoje. Tuo reikalaujama valdyba palaikė tamprų ryši su VLIKu ir tarėsi su skyrių valdybomis. Visų tų pastangų išvada buvo ta, kad VLIKAS pasiūlė centro valdybai eiti kartu ir laikinąjį Lietuvių Bendruomenės Švedijoje organizacinio komiteto pareigas, kol bus išrinkti bendruomenės vadovaujant organai. Atstovų suvažiavimas vienbalsiai pritarė tam VLIKo pasiūlymui ir įgalioto naują centro valdybą prisiminti laikinąjį Lietuvių Bendruomenės Švedijoje organizacinio komiteto pareigas.

Nemaža pastangų ir rūpesčių centro valdyba dėjo ir sava spauda rūpintis, bet dėl vis sunkėjančių aplinkybių, tiek materialinių, tiek fizinių, tebuvo išleisti tik du "Pragiedrulių" numeriai vietoj numatytų keturių. Nuo 1949 m. rugpjūčio mėn. pradėtas leisti grynai savitarpinei informacijai LDS biuletenis, kaip priedas prie "Pragiedrulių". To biuletenio iki metų galo išėjo keturi numeriai.

Suvažiavimą pasveikino buv. Lietuvos pasiuntinybės Stockholmės sekretorius Vl. Žilinskis. Suvažiavimas įgalioto centro valdybą pasveikinti Lietuvai ir lietuviams nuoširdžiai atsidavusį prof. B. Nermaną ir pareikšti padėką Baltų Humanistinei Sąjungai už jos finansinę paramą "Pragiedruliams" leisti.

I naują centro valdybą išrinkti V. Staneika, K. Kraujalis, J. Pajaujūis, J. Lingis, Iz. Mališka, J. Plačas, G. Buga, kandidatais — K. Gumauskas, V. Vilkėnas, ir V. Gedminas. Revizijos komisijon — E. Meilus, Pr. Duda, B. Arūnas ir T. Bieganskaitė. Garbės teisman — O. Urbonas, Ig. Kazlauskas ir J. Kraučūnas.

vo kleb. kun. Dr. L. Mendelis, o pritaikintą pamokslą pasakė kun. Dr. P. Dambrauskas. Pamokslininkas išryškino ryši tarp gyvybi ir mirusiųjų ir šalia karių didvyriškumo išskė motinų pasišventimą, nes jos duodamos pasauliui naują gyvybę rizikuoja sava.

Po pamaldų įvykė iškilmingas aktas buvo pradėtas Lietuvos, o baigtas Amerikos himnais. Tarp kalbėtojų buvo ir advokatas Nadas Rastenis, kuris savo prkalbą buvo suelilavęs. Per pamaldas ir paminėjimą giedojo "Dainos" choras ir solistai. Dalyvavę karių daliniais pagerbiant žuvusius paleido 3 šūvių salves. Maldose prisiminta ir dabar Lietuvoje bekovoja ir bežurstą partizanai. Minėjimą vedė posto vadas Antanas Dranginis.

BUS PAMINĖTOS BIRŽELIO TRĖMIMO DIENOS

Devynerių metų sukaktis nuo pirmųjų masinių trėmimų iš Lietuvos į Sibirį Baltimorėje rengiamasi paminėti specialiu vaidinimu. Veikalas, kuris ta proga statomas buv. Vilniaus Dramos Teatro aktorius J. Palubinskas ir kuris vaizduoja to laiko gyvenimą iškarpa, scenos šviesą išvys pirmąjį kartą ir yra režisuojamas iš rankraščio. Apie J. Palubinską susispietę tremtiniai ir vietiniai scenos mėgėjai su pasiryžimu dirba, siekdami kiek galima geriau pasiręnti.

VIS DAR BENDRADARBIAUJA SU "LITERATŪRININKAIS"

Baltimorės tremtiniai pernai pirmieji pradėjo bimbinkinukų pikietavimą. Po to pikietavimai buvo panaudoti daugelyje kitų lietuvių kolonijų. Susipratę lietuvių suprato komunistų tikslą ir pradeda atskirti nuo Lietuvos priešų ir Amerikos genktosios kolonos. Baltimorės lietuvių salės valdyba tuoj po to nusprendė salės visiems "literatūrininkų" parengimams nenuomoti. Nutarta taip pat jų atstovus pašalinti iš salės direktoriato. Nežinia kodėl šito nori suprasti Baltimorės lietuvių radio valandos direktoriai. Jie ir šiais metais paskelbė apie jų pikniką. Nejučia jie nori patys patirti ką tremtiniai liudija! O gal už dolerį jie gali ir pačiam veltiui patarnauti! Nejučia! Kada gi susipras visi padorūs lietuvių!

Pirmame pranešime bendrais bruožais pasistengėme supažindinti su mokyklų santarvika J. A. Valstybėse. Šio pranešimo tikslas duoti žinių apie materiales lengvatias siekiant mokslo.

Studijavimo galimūmams Amerikoje

Didžiosios bendrovės, kaip General Motors, The Benrus Watch Company, The Josten Company, Grumman Aircraft Engineering Co., Pepsi Cola, Westinghouse, ir visa eilė kitų bendrovių turi vienokius ar kitokius stipendijų fondus. Pažyzdžiai, General Motors Financial Body Division duoda aštuonias gana riebias stipendijas laimėjusiems automobilių modeliavimui konkursą. Visas sąlygas ir tų stipendijų teikimo būdus sunku surašyti; bet jomis besidomintis visuomet suras tam kelią per savo mokyklą ar kolegiją, kurioje mano studijuoti.

Visa eilė organizacijų be kitko turi dar ir specialius skyrius tremtiniams studentams pagelbėti, iš kurių minėtini: The National Students' Coordinating Council, 20 West 40 Street, New York, N. Y., kuri pagelbsti sudaryti galimūmus baigti studijas tokiems tremtiniams studentams, kuriems iki studijų galo liko nedaugiau kaip dveji metai. Su aukščiausia minėta organizacija kooperuoja The National Students' Association, The Hillel Foundation, The National Federation of Catholic College Students, World's Students Christian Federation, The United Students Cristian Council, ir kuri įeina YMCA ir YWCA, ir The Committee on Friendly Relations Among Foreign Students; Siekiąs pagalbos mokslui nepadarys klaidos kreipdamasis į vieną ar net kelias tų organizacijų. Organizacijos jei ne nuo kitu, tai gali pagelbėti surasti tą mišką kur medžiai su stipendijomis auga.

Šiaip žinios apie stipendijas gaunamos iš tų kolegijų ar universitetų, į kurias besinteresuojąs studentas — kandidatas kreipsis. Normaliai universitetai ir kolegijos kasmet išleidžia atitinkamas brošūras, kuriose suteikiamos visos žinios apie toje institucijoje teikiamas stipendijas bei sąlygas joms gauti. Pirmamečiams gauti stipendijas būna sunkiausia, todėl yra daug lengviau, jei norintis

liu, krikšte atgailautoju, žvilgančiu dieviškajame Mokytojauje, nusibrėžia mistišką kelionę į amžinybę per Pragarą, Skaistykla ir Dangų. Ir Didžiojo Penktadienio rytą poetas iškeliauja į anapus karsto gyvenimą, su pasiryžimu parodyti žmonėms Išganytojo mirtį, kuri buvo priežastimi jų gyvenimo ir prisikėlimo laimei.

Ant pagonybės griuvėsių buvo pastatyta Kristaus Bažnyčia, nesugriauama imperija; Romoje dar matyti Nerono sodai, kuriuose buvo deginami smala ištepti krikščionys. Romoje barbarai virto Kristaus pasekėjais. Į Romą vykstama su atgailos dvasia.

Pirmiausia reikia apvalyti savo širdį, o paskui vizituoti Bazilikas, turint prieš akis vieną tikslą: šventumą.

Šis amžius skaudžiai paklydo, prisiekdamas kovoti prieš Dievą, ir mes matome kaip visuomenė grimzta kasdien giliau ir bedugnė. Išietis vienintelė: arba žūti arba grįžti prie Dievo.

Vykime į Romą, vilties ir meilės centrą; aplankykite Kristaus Vakarą, kurio švelnus balsas, malonus žvilgsnis ir brangus palaikymas suteiks dangišką džiaugsmą. Popiežius užgaunamas laimina; persekiojamas, kenčia ir meldžias; apšmeižtas atleidžia; o jei kartais pakelia balsą, tai tik dėl Dievo ir Bažnyčios garbės, dėl sielų išganymo, dėl sąžinės laisvės, dėl tautų gerovės.

M. Barnabas

DIEVIŠKASIS POETAS IR ŠVENTIEJI METAI

Dante, skirdamas savo "Dieviškąją Komedią" Aukščiausiam, rašė: "Viso veikalo tikslas yra atitraukti žmones nuo skurdo, atvedant juos į laimę". Tikrai moralinis ir religinis buvo jo tikslas, kurį Dieviškiosios Komedijos autorius pasiekė neaprašomu meno gražumu.

Be to kur Dante rado įkvėpimą tokiam kilniam veikalui? Kas jį paskatino prie tokios aukštos doktrinos, apimančios dangų ir žemę? Jis savo veikalui atvedė milijonus žmonių prietios šaltinio, pravirkdė tūkstančius užkietėjusių širdžių, kurios vėliau nustebino civilizuotąjį pasaulį.

Pastebėkime vieną aplinkybę iš poeto gyvenimo.

Tai buvo 1300 m., kovo mėn. Didžioji Savaitė. Kaip marių vandenys piligrimai vyko į Romą, kur Popiežius Bonefacas VIII buvo paskelbęs pirmuosius Šventuosius Metus. Tai buvo sielos palaužtos nuolatinų kovų, barbariškų persekiojimų, sielos ištroškios ramybės, norinčios prisikelti gyvenimui, meilei, laisvei, norinčios tapti skaistesnėmis ir geresnėmis per atgailą, maldą, mąstymą. Dante tai pastebėjo; sielų pamaldumas jį pagau-na, nuostabūs Krikščionijos darbai jį uždega. Buvo kaip tik tada, kada tūkstančiai sielų veržėsi prie gėrio ir tobulybės, tame pačiame tikėjimo triumfe dieviškojo poeto mintis išvydo tuostabią poemą, kurioje turėjo būti atvaizduota Katalikybės visoje savo garbėje, didume, galybėje, po tyriausiu poezijos rūbu.

Dante, galvodamas apie Kristaus žmogiškumą, pasirodančiu apipliaustyme nusidėję-

pagelbėkime Martyno Jankaus vaikams

Vokietijoje, DP stovykloje Spakenberg I, Lit. Lager, (24) Geesthaecht bei Hamburg, Germany, British Zone, skurdžiai gyvena Maž. Lietuvos veikėjo ir aušrininko Martyno Jankaus vaikai: duklė Elzė Jankutė ir sūnus Kristupas. Kaip žinoma, jų tėvelis, miręs tremtyje 1945 m., turi didelius nuopelnus Lietuvių tautai Maž. Lietuvoje ir Klaipėdos krašto atvadavime. Lietuvių spaudos draudimo metu jis prisidėjo savo darbu iš lėšomis prie lietuviškų leidinių spausdinimo ir platinimo, būdamas uoliausiu lietuvių žadintoju mūsų tautinio atgimimo laikais.

Jo vyriausioji duklė Elzė, gimusi 1894 m. yra darbinga, o sūnus Kristupas, gimęs 1900 m. yra neregis, nors šiaip sveikas, moka ir gali dirbti visokius darbus, kaip tai: tinklus megsti, pintines pinti, šepėčius rišti. Jie abu nori atvykti į Ameriką ir prašo darbo ir buto garantijų. Kristupui, kaip neregui, reikalaujama garantija \$2000. Būtų gera, kad jie rastų vietą apsigyventi kur nors ūkyje, kur galėtų dirbti, arba kokioje

stipendiją gauti turi pakankamai lėšų bent pirmajam metui kolegijoje. Daugelis kolegijų bei universitetų pagedauja turėti vieną kitą studentą iš užsienių vien dėlto, kad tas auklėjančiai veikia kitus studentus. Patys universitetai taip pat nesitenkina artimiausios apylinkės studentais, o vilioja juos iš visų 48 valstybių ir Aliaskos. Todėl Kolumbijos universitete New York'e sutiksite daug studentų iš Kalifornijos, o Kalifornijos universitetuose — iš New Yorko. Nuo didžiųjų centrų tolimesniose universitetuose bei kolegijose tremtinių studentui rodoma daug palankumo stipendijų ir kitokių privilegijų atžvilgiu, todėl stipendijas ieškančiam patartina paieškoti progų toliau nuo New Yorko, Čikagos ir panašių didžiųjų centrų.

Lietuvos Gen. Konsulas

CLEVELANDO ŽINIOS

Liūdnyų birželio trėmimų minėjimas

Amerikos Lietuvių Tarybos Clevelando skyrius ruošia liūdnyų birželio trėmimų — lietuvių tautos genocido — minėjimą, kuris įvyks Lietuvių Tautiniam Darželyje (blogam orui esant — lietuvių salėje) š. m. birželio mėn. 17 d. 7 val. po pietų.

Programoje bus trys paskaitos: Agr. J. Daugėla kalbės apie 1-ją rusų — 1940-41 m. okupaciją, Prof. J. Gravrogkas — apie 2-ją nacių ir J. Rimašauskas — apie 3-ją rusų 1944 m. okupaciją. Paskaitos bus trumpos, kad publikos neišvarginti.

Meninėj dalyb bus du chorai: "Čiurlionio" ansamblio ir Šv. Jurgio parapijos.

Ten prisiminsime žiaurių okupantų mūsų Tautai padarytus ir dabar daromus baisius žiaurumus ir sustiprėsimė dvasiškai kovoti iki pergalės — Lietuvos išlaisvinimo. Todėl visi geros valios vietiniai ir naujai atvykę lietuviai maloniai kviečiami gausiai dalyvauti ir kuo gražiausiai paminėti mūsų Tautos tragiškus įvykius.

Mike Drosutis
A.L. Tarybos Pirmininkas

MOKSLO METU UŽBAIGTUVĖS

Praeitą sekmadienį (birželio 11 d.) Šv. Jurgio parapijos salėje įvyko to pačio vardo mokyklos mokslo metų užbaigtuvių vakaras, kurio įdomią programą atliko patys mokiniai. Buvo pastatyta "Cenderela" operetė, padainuota keletas dainų ir kt. Vietos klebonas ta proga atsisveikino su mokyklą baigusiais mokiniais ir padėkotojams išreiškė dėkumą už įdėtą rūpestį ir darbą. Po to baigusiems įteikė diplomus, o geriems mokiniais ir dovanų. Užbaigtuvės dalyvavo netik mokinių tėvai ir kiti giminės, bet ir didokas būrys pašaliečių Koresp.

ORGANIZUOJA P. S. BENDRUOMENĖ

Birželio 10 d. vakare Lietuvių Banko patalpose įvyko tremtinių draugijos iniciatyva

TRUMPAI

A. Miliauskaitė, žinoma Clevelando lietuviškosios kolonijos veikėja, ypač muzikos srityje, Policinic ligoninėj pergyveno sunkią operaciją. Ją prižiūri dr. J. A. Kazlauskas.

Staiga mirė Kazimieras Sutris, gyv. 480 E. 128 gatvėj. Po pamaldų Šv. Jurgio bažnyčioj, birželio 10 d. palaidotas Kalvarijos kapinėse. Paliko liūdinciją žmoną Elzbieta, dukterį Janetą ir brolius.

Birželio 18 d. įvyksta kun. Juozapo Mačiulio primicijos. Apie naująjį kunigą plačiau bus ateinančiame numeryj.

NAMŲ APŠILDYMAS

DABAR yra patogiasias laikas apsirūpinti namų apšildymu. Mes parduodame ir irengiame automatiskus moderniskus Gaso Furnasus, įdedame automatiškus Barber Burnerius į angliais kūrenamus furnusius ir įvedame automatiškus gazu vandenio šildymui tankus.

TRI-VET APPLIANCE SERVICE Gas and Electrical Appliances Frank M. Orpse-Urbšaitis, Ved. 6921 Wade Park Avenue Tel. UT. 1-2750 Nakčia ir sekmadieniai PO. 9548

MULIOLIS INSURANCE and REAL ESTATE

6606 Superior Avenue CLEVELAND, OHIO

FRANK BICKOFF & CO.

Didelis pasirinkimas visokių linoleumų, kitokių grindims patalpai geriausių ir prastesnių, o taip pat ir guminių; Du Font įvairių rūšių dažų. Atleikite ir pasirinkite, arba skambinkite telefonu. Pageidaujantiems atsisiųsime pavyzdžius. Nuosirdus patarnavimas.

P. J. KERSIS

609 Society for Savings Bldg., Ofiso Tel. MAain 1773

Norėdami pigiai pirkti namus bent kurioje miesto dalyje ar pašalinuose miesteliuose kreipkitės pas mane, gausit už pigiausią kainą. Taipgi įvairios apdraunos (insurance) reikaluose gausit geriausią patarnavimą.

Sutaisau paskolas dėl pirmo mortgėjo. Patarnavimas ir išpidymas garantuojama. Kada gaisras sugadina ar apdegina tamstų namą ar fornicius, dėl pilno jų apkaivimo kreipkitės telefonu ar asmeniškai.

DELLA E. JAKUBS LITHUANIAN FUNERAL HOME

(Jakubauskienė—Laisniūta Laidotuvių Direktorė) Visiems lietuviams norintiems mūsų kambarius leidžiame naudoti dykai Lietuviai kreipdamiesi reikale prie manęs apturėsite teisingą patarnavimą. Simpatiškas, madingas, greitas ir gerelis už kitų patarnavimas. Vežimai ligonių pervedimui ir iš ligonbielų. Kainos sąžiningiausios; žemiausia kaina už palaidojimą, sulig jūsų pasirinkimo. Telefonuokite: ENdicott 1763 6621 Edna Avenue Cleveland, Ohio